BONDIA® ARUBA

Diasabra 15 di Februari 2025 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Saca taxista pirata...
For di luz negativo...

Pagina 5

Alerta pa casonan di dengue den region incluyendo Aruba

Pagina 2

- **Nathan Perez: "Si mi por aporta di un manera of otro, anto mas ainda na un grupo di studiantenan Arubiano den exterior, mi ta kere esey ta algo hopi nice"** Pagina 3
- **Situacion diplomatico dificil pa Aruba relaciona cu Venezuela** Pagina 6
- **A reuni cu Comite Olimpico di Panama den cuadro di plataforma digital "COP Online"** Pagina 14

Otro brote di norovirus detecta riba un barco crucero cu a bishita Aruba

Pagina 4

Dos hoben bao investigacion pa arma di candela despues di e morto di un studiante na Den Haag

Pagina 8

Centenares di Mexicano cu a huy pa Guatemala ta bolbe cas

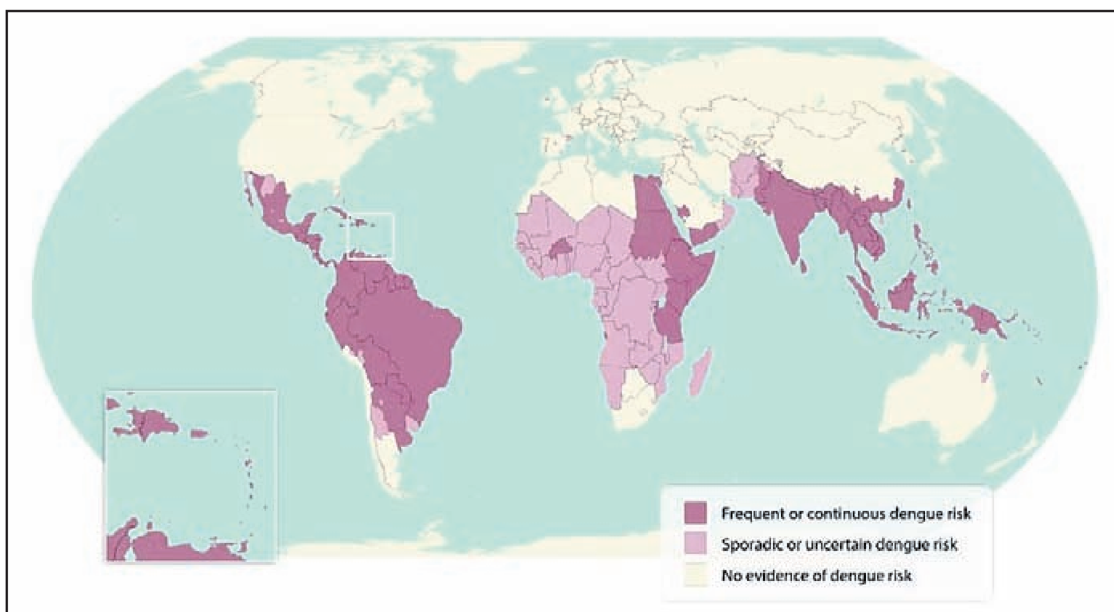

Pagina 10

Aumento di casonan di serotipo DENV-3 causando preocupacion

Alerta pa casonan di dengue den region, incluyendo Aruba

E siman aki, Centro di Control y Prevencion di Malesa (CDC) di Merca a actualisa su consehonan di biahe relaciona cu brotenan di dengue rond mundo. Den esaki, a inclui un advertencia pa esnan cu ta bin Aruba, mirando cu ta considera Aruba como un pais cu brotenan di dengue "frecuente of continuo."

Dengue ta un malesa comun na hopi pais rond mundo, incluyendo continente Americano, Africa, Medio Oriente, Asia y Islanan Pacifico. Casi mita di poblacion di mundo, alrededor di 4 biyon persona, ta biba den areanan cu riesgo di dengue. Dengue hopi biaha ta un causa lider di malesa cu kentura den areanan cu tin riesgo.

CDC ta nota cu brotenan di dengue ta keda reporta frecuentemente den regionnan cu ta inclui destinacionnan turistico, manera islanan den Caribe, incluyendo Aruba. Ademas, CDC ta nota cu algun pais den e region di Latino America y Caribe, manera Colombia, Cuba y El Salvador, ta reportando cantidadnan inusualmente di caso di dengue, y tambe Merca ta detectando cantidadnan mas grandi di dengue den biaheronan cu ta bolbe Merca for di e paisnan aki.

CDC ta clasifica Aruba den e categoria di "riesgo frecuente of continuo" di dengue. Esaki ta nifica cu tin evidencia di mas di 10 caso di dengue den al menos 3 di e ultimo 10 aña.

Precaucion
Maske e nivel di alerta pa Aruba no ta halto, toch Merca ta conseha su ciudadanonan na momento di biaha pa Aruba pa tuma algun precaucion. Esaki ta inclui recomendacionnan general, manera usa repelente aproba pa Agencia di Proteccion Ambiental (EPA), y hiba paracetamol den maleta pa usa pa maneho di kentura.

Tambe ta recomenda pa tuma stapnan pa preveni picadura di sangura, manera keda den airco y usa screen na bentana, usa un net riba cama y bisti paña los, di colornan cla, cu ta tapa brasa y pia.

Ademas, ta recomenda pa hende cu a biaha na un area den riesgo di dengue pa preveni picadura di sangura pa tres siman, pa preveni transmision di dengue na sanguranan na Merca cu lo infecta otro hende.

Alerta epidemiologico
Mientras tanto, riba dialuna, Organisacion Panamericano di Salud (PAHO pa su siglanan na Ingles) a emiti un alerta epidemiologico tocante e aumento di riesgo di brote di dengue den region di continente Americano, atribui na e aumento den circulacion di serotipo DENV-3 na varios pais di e region. PAHO ta urgi paisnan pa reforsa nan vigilancia, diagnostico trempan y maneho clinico pa atende posible aumento den casonan di dengue.

Dengue, transmiti pa e sangura Aedes aegypti, tin cuatro serotipo: DENV-1, DENV-2, DENV-3 y DENV-4. Inmunidad contra un serotipo ta duna proteccion pa bida largo pero solamente contra e serotipo specifico ey, loke ta nifica cu infeccion subsecuente cu otro serotipo por aumenta e riesgo formanan severo di e malesa.

E apariencia of aumento di un serotipo cu anteriormente no tabata predominante den un region, por conduci na un aumento den caso pa motibo di mayor suceptibilidad di e poblacion.

Situacion di DENV-3 den e region
E serotipo DENV-3 a keda identifica na varios pais den continente Americano, incluyendo Brazil, Costa Rica, Guatemala, Mexico y Peru. Na 2024, Argentina a reporta su circulacion, marcando introduccion di e serotipo aki den e pais. E mesun aña, Brazil y Colombia a reporta un aumento den casonan asocia cu DENV-3, particularmente entre mucha, y tambe el a keda detecta na otro pais den Centro America y Caribe, segun PAHO.

E serotipo aki ta vincula na formanan severo di e malesa, hasta den infeccionnan primario, aumentando preocupacion tocante su impacto potencial riba salud publico. E reemergencia di DENV-3, despues di un ausencia prolonga den cierto area di e region, ta aumenta e vulnerabilidad di poblacionnan cu no tabata exponi na e serotipo aki anteriormente.

Situacion actual y recomendacion
Na 2024, region di America a reporta mas di 13 miyon caso di dengue, di cual 22,648 tabata clasifica como severo (0.17% di e total) y 8,186 a resulta den morto (un tasa di fatalidad di 0.063%).

Den prome simannan di 2025, pais- y teritorionan den e region a reporta un total di 238,659 caso, cu mayoria concentra na Brazil (87%), sigui pa Colombia (5.6%), Nicaragua (2.5%), Peru (2.5%), y Mexico (2.5%). Di e casonan aki, 263 tabata severo, y 23 persona a muri como resultado di e malesa.

PAHO ta recomenda pa paisnan reforsa medidanan di control di vector, reforsa capacidad di diagnostico den sistemanan di cuido di salud, y sigura tratamento trempan y adecuado pa pashentnan, pa asina preveni complicacionnan severo.
Campañanan di educacion publico pa reduci exposicion na vector di sangura y elimina criadero tambe ta esencial.

PAHO ta monitoriando e evolucion di circulacion di DENV-2 di cerca, hunto cu e otro serotiponan, y ta bay continua dunando sosten na paisnan pa implementa control efectivo y medidanan di respuesta pa brotenan potencial. PAHO ta enfatisa cu ta critico pa sistemanan di cuido di salud ta prepara pa maneha e aumento spera den cantidad di caso, y mitiga e riesgo di complicacionnan severo asocia cu e malesa aki.

DVG ta adverti pa cantidad di criadero di sangura na Aruba
Mientras tanto, siman pasa, e seccion di Gele Koorts Muskiet Bestrijding (GKMB) di Departamento di Salud Publico (DVG) di Aruba a haci un alerta pa comunidad, indicando cu actualmente nan ta haya masha hopi casnan cu criadero di sangura. Esaki ta causa cu e poblacion di sangura ta hopi halto y loke ta causa molester y ta trece peliger pa nos comunidad.

Controlnan efectua den diferente bario rond di Aruba ta indica cu e problema aki ta presente den tur districto di Aruba. Considerando e frecuencia di yobida den ultimo simannan, Departamento di Salud Publico ta haci un yamado na comunidad pa tuma accion y tira un bista rond di bo cas of espacio unda bo ta biba y bolter tur awa cu ta keda para despues di yobida.
Den caso cu ta acumula awa pa cualkier proposito, mester tapa y cuida e awa aki bon, pa evita cu e ta bira un criadero di sangura.

DVG ta nota cu e aumento grandi aki den poblacion di sangura na Aruba ta representa un peliger pa brote di malesanan transmiti pa sangura manera dengue, pero tambe Zika y Chikungunya.
DVG ta enfatisa cu e reduccion di e poblacion di sangura ta rekeri accion di cada ciudadano di nos pais, cu mester haci nan contribucion. "Seccion di GKMB so no por controla tur cas riba Aruba y mirando e cantidad di yobida diario e ta rekeri control regular rond di cas pa awa cu ta keda para."

Ademas, a nota cu pa algun aña caba seccion di GKMB ta implementando un maneho pa cu cuido y proteccion di nos flora y fauna, y no ta core rond spuit barionan mas cu veneno, cu excepcion si tin casonan positivo di malesa transmiti pa sangura den e area.

E maneho di antes unda tabata core rond spuit veneno alabes no ta uno efectivo, mirando cu tanten cu tin awa para rond di casnan e sanguranan lo sigui broei.

Nathan Perez:

"Si mi por aporta di un manera of otro, anto mas ainda na un grupo di studiantenan Arubiano den exterior, mi ta kere esey ta algo hopi nice"

Recientemente a keda anuncia cu Gobierno di Aruba a instala e prome Studentenraad na Hulanda., un conseho di studiantenan cu lo tin como meta brinda sosten y guia na studiantenen Arubiano. Nathan Perez ta un di e hobennan cu ta forma parti di e Studentenraad y den un entrevista cu Bon Dia Aruba e ta conta con el a aplica, con e proceso ta y kico ta e tareanan di e conseho.

Perez a yega Hulanda pa continua su estudio, manera hopi otro Arubiano ta haci. E ta biba y studia na Den Haag y ta siguiendo e opleiding di management and organisation. Banda di esey e ta traha dos trabou tambe. Un di nan ta na un hospital un biaha pa siman pa programa pashentnan den e departamento MDL (maag, darm, lever ziektes) y e ta traha tambe como docente substituto na diferente scol na Zuid Holland.

El a splica cu desde cu el a bay biba Hulanda, ora e y demas studiantenan a yega, nan a ser ricibi pa un mentor hunto cu un comision di studiante cu ta yuda e mentor. E comision aki yama Plaatslijke Opvang Commissie (POC). Na final di su prome aña escolar na Hulanda el a ser acerca pa e mentor aki tocante si e tabatin interes pa bira miembro di e comision POC.
Como un hoben cu gusta yuda caminda cu por, el a acepta y asina a bira miembro di e comision POC na Den Haag.

El a sigui splica cu despues prome minister di Aruba, Evelyn Wever-Croes, a bay Hulanda y a duna un presentacion tocante e idea pa instala un Studentenraad. Un di e motibonan cu a bin cu e idea pa un Studenteraad, Perez a indica, ta pasobra biaha e decisionnan ta ser tuma pa e hobennan of e studiantenan, pero no hunto cu nan. "Loke nan tabata kier logra ta pa duna mas voz na e studiantenan cu ta biba na Hulanda y e ora nan bin cu e idea di bin cu un studentenraad," el a bisa.

El a splica cu pa un aña largo Arubahuis tabata trahando riba esey y despues di esey a habri vacatura pa esaki. Perez a indica cu el a ser acerca pa varios persona puntrando si e tin interes pa forma di e Studentenraad aki, mirando su pasion pa yuda otro.

El a conta cu el a duda hopi si e ta aplica pasobra e ta gusta haci trabou boluntario y unda cu e por aporta y yuda, e tabata haci'e, y si ta trata di yuda studiantenan Arubiano mas ainda e lo desea di contribui.

Pero di otro banda, el a sigui conta, e tabata duda pasobra e tabata hopi druk caba, cu su estudio, dos trabou y yuda na otro organisacionnan. "Mi lo kier yuda di un manera of otro den un organisacion na Hulanda pero tampoco mi no kier haci di mas," el a expresa.

El a bisa cu ora nan a saca e vacatura e tabatin su dudanan, pero hopi hende cu conoce y sa con hopi e gusta yuda otro a encurash'e pa aplica y na final el a dicidi di aplica toch.

"Mi a bisa ban purba y mi a manda e aplicacion aden. Honestamente mi a haciele pasobra si mi por aporta di un manera of otro, anto mas ainda na un grupo di Arubiano, studiantenan Arubiano den exterior, mi ta kere esey ta algo hopi nice. E hecho di por yuda aporta di un manera of otro caba ta manera lagabo sitni satisfecho cu bo por haci un cambio," el a agrega.

Den algun un luna mas o menos, Arubahuis a contact'e y a informa cu lo kier haic un entrevista. E idea tabata cu siete miembro tabata ser tuma y preferiblemente un di cada regio di Hulanda y el a ser scogi pa representa e regio di Den Haag

Pa loke ta e Studentenraad mes, Perez a splica cu nan tin tambe nan tin e derecho di "inspraak", esaki kiermen cu nan lo tin algo di bisa den e maneho general cu Gobierno di Aruba ta aplica cu ta involucra studiante na Hulanda.

Peres a splica cu aworaki e Studentenaraad ta nobo y tin cierto cosnan cu mester concretisa ainda. El a indica cu na momento cu a instala e Studentenraad a puntra kico ta e expectativanan cu tin, pero na e punto aki no tin expectativanan, pero ta spera cu ta cuminsa traha riba desaroya e Studentenraad como tal.

El a sigui splica cu e intencion ta pa e prome miembronan di e comision aki forma nan mesun concepto, nan mes por traha e prome statutonan, kico ta bay ta meta di e comision, kico nan ta bay haci, con ta reuni, con ta bay fortalece e network entre studiantenan Hulanda, entre otro.

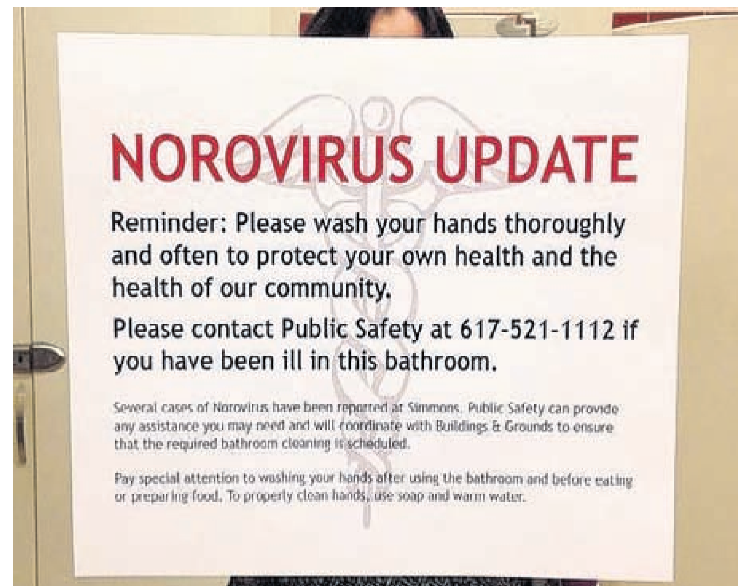
El a menciona cu e ta hopi prematuro ainda, pero pronto e prome reunion lo tuma luga pa asina nan por palabra e puntonan importante menciona.

Loke si el a bisa ta cu tin cierto 'richtlijnen' traha, cierto cosnan cu toch como miembro di e Studenteraad nan mester atene nan mes na dje.

Pa aworaki, e tareanan principal ta inclui ofrece Gabinete di Aruba (Arubahuis) conseho solicita of no solicita, ta e representantenan oficial di studiantenan na Hulanda, e trabou pa cual en realidad nan ser scogi, y fortalece e network entre studiantenan Arubiano mas hopi posibel.

Otro brote di norovirus detecta riba barco crucero cu a bishita Aruba

Mas cu 100 pasahero riba un crucero di Holland America Line ta malo despues di un brote di norovirus riba e barco. Segun e Centro Mericano pa Control y Prevencion di Malesa (CDC), e liña di crucero tin actualmente 107 huesped y 12 miembro di tripulacion malo riba su biahe actual. E barco recientemente tabata na Aruba.

Segun e articulo di Yahoo News e barco Rotterdam di e liña di crucero a sali for di Fort Lauderdale na Florida dia 2 di februari riba un biahe di crucero di 12 anochi di Panama Canal Sunfarer cu 2,614 pasahero y 969 tripulacion abordo.

E programa ta inclui paradanan na Aruba, Bahamas, Colombia, Panama, Costa Rica y Jamaica.

Segun e portal e brote a ser raporta na CDC dia 7 di februari, na momento cu mas cu 5% di pasaheronan y tripulacion a tabata sufir di sintomanan gastrointestinal. Sintomanan raporta ta inclui sacamento y diarea.

Segun e instancia di salud, pasaheronan y tripulacion afecta a ser isola, muestranan di af a ser recogi pa test y a introduci un oumento di proceduranan di limpiesa y desinfeccion.

Un vocero di Holland America, cu ta propiedad di Carnival Corporation, a bisa USA Today cu e casonan tabata mayoria biaha leve y a ser resolvi lihe.

"Nos a inicia protocolnan di saneamento mehora conhuntamente cu e Centronan Mericano pa Control y Prevension di Malesa (CDC) pa minimalisa mas transmision, incluyendo desinfeccion continuo di e barco."

E incidente ta sucede apenas algun dia despues cu 90 pasahero y tripulante riba un crucero di Royal Caribbean den Golfo di Mexico tur a bira malo cu un malesa gastrointestinal similar.

Radiance of the Seas a sali for di Tampa, Florida, dia 8 di februari pa un crucero di siete dia rond di Caribe cu paradanan plania na Mexico, Honduras y Belize.

Esaki ta bira e di tres brote di norovirus raporta, riba un barco di Holland America Line, despues cu un barco tabata di bishita na Aruba.

Na comienso di januari a raporta un brote di norovirus entre e 2,139 pasahero biahando abordo di Eurodam di e liña di crucero, 86 a reporta di ta malo durante su biahe actual, hunto cu ocho miembro di tripulacion, segun Centro pa Control y Prevencion di Malesa Mericano a bisa. Nan sintoma principal tabata sacamento y diarea causa pa norovirus. E barco aki tambe a bishita e tempo ey e islanan ABC.

Pasaheronan abordo di e crucero Eurodam a post riba e grupo di Facebook 'Holland America Cruise Tips' tocante nan experiencia. Usuario Susan Martinez a post: "Nos ta actualmente riba e Eurodam. Tur hende, please laba boso man cu awa y habon. E norovirus ta plamando lihe riba e barco aki," tres dia pasa. Otro usuarionan a comenta cu critica pa e protocolnan di higiena di e crucero. Erin Shelby a bisa: "Talbes nan no mester pone tayo y bestek sushi riba e mesun tray for di cual nan ta sirbi. Y talbes nan no mester usa e mesun baki pa move serbete usa cu nan ta usa pa serbete limpi. Y posiblemente nan no lo mester usa e mesun pen henter dia na e stacion di Gelato. Idk… djis mi observacionnan."

Joyce Gaufin a bisa cu no tabatin hand sanitizer "den e dispenser bayendo den Lido. Niun hende rekeriendo hende pa usa sanitizer. Hopi relaha considerando cu otro barco tabatin norovirus na mes momento." Sinembargo, otro usuario a resalta cu "sanitizer basa riba alcohol no ta protege contra norovirus," y a comparti un articulo splicando esaki.

Den luna di december tambe a keda raporta un brote di norovirus riba un barco di e mesun liña di crucero, e biaha aki tabata trata di e barco Zuiderdam.

CDC a reporta cu 74 pasahero di e 1,923 cu tabatin abordo – cual ta menos di cuatro porciento di e pasaheronan – ademas di cuatro di e 757 miembro di tripulacion di e barco a bira malo, experimentando sintoma cu ta inclui diarea, sacamento, dolor di bariga, dolor di cabes y kentura. E cantidad di pasahero cu a bira malo ta bin aumentando desde cu e team medico di e barco a reporta e brote pa prome biaha na e CDC riba dia 11 di december ultimo, mientras e barco tabata pasando un dia na Aruba, segun cruisehive.com.

E instancia di salud cu sede na Merca a clasifica 2024 como e pio aña pa brote di malesa di stoma riba barconan crucero den mas cu un decada ya cu casonan di norovirus a aumenta na Merka.

Den un solo luna, 890 kaso di malesa di stoma a tuma luga den cinco brote registra.

Na december, CDC a publica su lista anual di e Programa di Saneamento di Barco di e barconan mas sushi den e ultimo 12 lunanan.

Barconan a haya un puntuacion riba 100 basa riba un cantidad di factor for di e limpiesa di e pool y bañonan cayente te na e resultadonan di vermin y cacalaca.

Nuebe barco no a logra haya un puntuacion di 90 of mas, un cifra cu a inclui tres barco crucero di e liña Carnival.

Barconan cu a saca un puntuacion di bou di 85 a keda registra como "no-satisfactorio".

Brote di norovirus tipicamente ta mas comun den lunanan friu di winter – maske por ta menos temporal den sitionan mas cerca di ecuador. Frecuentemente ta asocia e malesa cu crucero, pero esey ta apenas un porciento di tur brote reporta, segun e agencia di salud.

Dr. Dean Winslow, un profesor di medicina y pediatria na Stanford Medicine a bisa USA Today anteriormente e luna aki cu brotenan usualmente ta tuma lugar den sitionan concentra, specialmente unda hende ta come y bebe. Esey ta inclui crucero, como tambe universidad, cas di cuido y "hasta hospital," el a bisa.

BON DIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Saca taxista pirata... For di luz negativo...

Poco biaha nos a keda asina agradablemente sorprendi cu un contribucion riba nos pagina di opinion, manera den e caso di e opinion expresa den dos parti, den nos edicion di 13 y 14 di februari. E tema cu a toca ta algo cu regularmente nos ta critica, cu ta e falta di transporte publico pa esnan di menos recurso, loke a duna bida na e fenomeno di 'taxi pirata'. Y envez di mira e fenomeno como algo negativo, pasobra e no ta regula formalmente, nos semper a mir'e como algo cu ta surgi ora gobernacion no tin, y ta parce di no kier tin, un solucion pa algo importante pa nos economia: con trahador ta yega trabao y con nan ta yega cas despues? Den e situacion ey, hende ta busca solucion nan mes, y e hecho cu e no ta algo regla legalmente, den e situacion ey ta di poco relevancia. A traves di añanan nos ta mira reportahe di e fenomeno aki den medio di comunicacion, den sentido di relato tocante un of otro 'taxista pirata' cu a ser gara pa polis y lo haya, segun e relato, su debido castigo. Cu esey a resolve algo? Cu esey a yega na puntra pakico e situacion aki ta existi y kico lo por haci, pasobra aparentemente e mesun 'pueblo' ey ta esun cu ta haya politico bin sunchi nan pia den tempo di campaña pero despues no mas, ta esun cu ta haci uso di e medio di transporte aki, no pa gana di move rond asina, sino pa necesidad.

Nos mester cuminza pa bisa cu, aparte di un cierto desgana pa resolve problema, cualkier gobierno aki ta topa cu un problema structural dificil di maneha. Manera nos a yega di expresa na varios momento, e urbanizacion na nos isla desde añanan 90 di siglo pasa a haya forma den plamamento di e poblacion riba gran parti di nos teritorio. Un di e consecuencianan di un poblacion di alrededor di 100.000 persona riba 100km cuadra ta haci cu ta imposible pa organiza transporte publico viable y pagable, sigur cu bus grandi cu ta aparece de vez en cuando. Mester bisa cu tabatin un ministro cu a reconoce esey y a introduci e bus chikito cu mas frecuencia, pero esey ainda no a resolve e problema, mirando e magnitud di e asunto. No por mira e existencia insistente di e fenomeno di 'taxi pirata' solamente di e banda di un accion contra ley, mester keda busca un solucion pa esaki.

Aunke e nomber 'taxi pirata' por sugeri esey, e asunto no tin nada di haci cu e actividad di e taxi oficial, cu ta completamente orienta riba transporte di turista y pa un parti minimo ta transporta hende local, cu ademas mester tin e recurso disponible pa paga e prijsnan considerable pa e servicio aki. Esey ta implica cu ora ta discuti e tema aki, no mester ni hinca e taxi oficial den e discusion. Contrario na e taxi oficial aki, e 'taxi pirata' ta un servicio di 'bus' pa transporta hende di un forma pagable, pa nan cartera chikito. Nos ta duna un ehemplo. Nos tin miles di hende muher procedente di e paisnan cu ta rondona nos, cu ta traha den vivienda di hopi di nos pa tene e lugar limpi, mientras nos ta traha pa nos pan di cada dia na otro lugar. Bo a yega di puntra bo mes con e hendenan aki ta yega trabao, y con sigui pa e siguiente 'job'? E ta traha mainta na bo cas y despues ta bay atardi pa otro lugar, unda transporte publico no ta yuda pa nada. Si por ehemplo bo ta biba na Mativididiri y mainta bo ta traha na Alto Vista, pa despues move bay Cunucu Abao, ta con bo ta bay yega den un lapso di tempo razonable, si no ta pasobra bo tin un trato cu un taxista pirata cu ta busca bo unda bo ta y hiba bo e siguiente destino?

Por keda yama e forma di transporte publico aki 'ilegal', 'pirata' o loke sea, pero ta esaki, banda di e bus oficial, cu ta percura pa empleado yega trabao, ta haci economia move a base diario, esaki ta e 'azeta den e motor economico'. Ta bira tempo pa nos expertonan di transporte publico, suponiendo cu tin anto, cuminza mira e asunto aki di un otro angulo y de paso stop di keda insisti den e ridiculez di bus grandi cu mainta y atardi ta core yen, pero den e otro oranan ta perde suficiente placa pa haci e negoshi di bus grandi no rentable. Cada tanto tempo nos tin un escandalo pa motibo di bus grandi cumpra donde sea cu ta resulta mancaron, pero nunca ta puntra ki dia ta stop di cumpra nan...

Finalmente, tocante posible solucion. E contribuyente na nos pagina di opinion a trece dilanti cierto solucion di comunicacion digital cu por yuda trece publico y e transportista hunto, den un sistema cu ta parce di duna tambe e transparencia y cumplimento di ley cu nos mester. Ningun sistema por ta barata pasobra ta 'skip' e leynan cu si ta conta pa otronan den e sector. Lo mas importante na e momento aki ta cu mester reconoce cu nos 'exito economico' di ultimo tres decada a bin cu su consecuencianan menos faborable, loke mas tanto ta afecta, atrobe, esnan di menos recurso, local y migrante pareu. Mester cambia e aspecto aki di Aruba, cu bo ta conta solamente ora bo tin un auto...

BONDIA ARUBA

Prome Minister a reuni cu señora Marian Kamstra

Situacion diplomatico dificil pa Aruba relaciona cu Venezuela

Prome Minister demisionario, Evelyn Wever-Croes (MEP) a reuni cu señora Marian Kamstra cu ta director di Westelijk Halfrond na ministerio di Relacion Exterior. Prome Minister a indica cu señora Kamstra ta hopi instrumental den e maneho di Relacion Exterior pa loke ta trata pais Aruba, y p'esey durante e reunion a bay den hopi detaye riba diferente aspecto cu ta e retonan riba relacion exterior. Sigur un reunion hopi informativo mirando cu señora Kamstra tabatin hopi informacion cu Gobierno tin mester.

Situacion na Venezuela
Prome Minister a expresa cu un di e temanan cu a bin dilanti durante casi tur e reunionnan ta e tema di e situacion na Venezuela. Hulanda ta keda para riba cu nan no ta reconoce Presidente Maduro como presidente y ta sostene e rapport di Nacionnan Uni cu ta indica cu ta señor Edmundo Gonzales a gana e eleccion na Venezuela. Esaki sigur ta hinca Aruba den un situacion dificil riba tereno diplomatico. Tambe Venezuela a expulsa personal di embahada, cual no a haci mucho efecto, pero si ta subi e peso di trabou pa esnan cu a keda, y esaki ta trece hopi tension.

E relacion entre Hulanda y Venezuela no ta "business as usual" y aki ta unda ta importante pa nos na Aruba ta consciente di kico por y kico no por. Mientrastanto e violacion di derecho humano y varios detencion politico na Venezuela ta problemanan cu Hulanda tin pa cu e situacion. Prome Minister a expresa di ta spera cu pronto por bin un solucion pa asina e situacion por normalisa.

Migracion
Prome Minister a splica cu otro tema importante cu nan a papia riba dje ta e tema di e migrantenan. Manera ta conoci e presidente di Merca a tuma e decision di retira e fondo cu ta wordo duna na USAID. Esaki sigur tin su efecto, mirando cu ta e organisacion aki ta esun cu ta yuda organisacionnan manera Nacionnan Uni y/ of HIAS cu ta duna asistencia na migrantenan na Aruba tambe, cu fondo. Debi na e situacion, hopi ta e organisacionnan cu ta brinda e ayudo, mester a cera nan porta.

Na Aruba nos ta consciente cu nan ta haci un trabou hopi grandi pa Aruba y cu tin un staff local cu ta traha cu alma y cuerpo pa esnan cu tin mester. Gobierno di Aruba ta purbando na yega na un solucion pa mantene e staff aki pa nan por sigui duna e servicio cu nan a bin ta duna pa hopi aña.

Derecho di hende muhe
Derecho di hende muhe ta otro tema cu a pasa riba dje durante e reunion. Señora Kamstra ta un persona cu semper a promove e maneho y derecho di hende muhe, y aki ta unda Prome Minister semper a hiba un papel prominente pa henter Reino.

"E reunion aki tabata uno hopi positivo. Mi a informa nan si cu Aruba tin un Gobierno den formacion y esaki ta algo pa nan tene cuenta cune. Pero mientras mi ta Prome Minister di pais Aruba, aunke ta demisionario, mi lo sigui haci e trabounan cu mester wordo haci. Kico cu ami por haci pa fortifica derecho di hende muhe lo mi sigui haci," Prome Minister a expresa.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Tocante 'ki tempo', 'ki dia', 'ki ora'...

Den e edicion aki di nos articulo semanal tocante nos idioma Papiamento nos ta bolbe na un tema cu nos a trata anteriormente, pero frecuentemente nos ta mira e aplicacion incorecto di e fenomeno aki den nos idioma. Ta trata di e concepto di tempo, cu den nos Papiamento tin un forma complica y unico, contrario na e otro idiomanan cu nos tin como contribuyente principal den formacion di nos idioma. Ta trata di e concepto di tempo, cu den e otro idiomanan ta representa pa 'cuando', 'wanneer' of 'when'. Papiamento no tin un termino specifico pa esaki, pero ta aplica segun cu ta conveni, un di e diferente formanan disponible, di cual e uso ta depende di e contexto. Asina nos tin uso di e palabra 'tempo', 'dia', 'ora', cu si nos traduci na e otro idiomanan ta duna nos semper e 'cuando', 'wanneer' y 'when' menciona. Den e caso di Hulandes o Ingles e por ta tambe 'toen' o 'then'.

E punto clave aki ta ki ora ta usa cual forma? Den e frase aki ya nos a usa e 'ki ora' y no 'ki tempo' o 'ki dia', pero pakico? Segun nos opinion, pasobra ta trata di algo cu mester tuma lugar den futuro y ta algo cu por sucede na cualkier momento y no tin ningun otro aspecto cu ta yuda determina si mester usa otro forma, manera 'ki dia' o 'ki tempo'. Laga nos duna algun ehemplo pa nos mira cual ta usa ki ora y na unda. Si ta trata di algo cu a sucede den pasado, nos ta usa 'tempo'; ehemplo: "Tempo cu nan a traha e refineria, e no tabatin e instalacionnan moderno di awendia." Tambe: "Tempo cu mi tabata na scol basico, no tabatin nada digital den klas." Tin momento cu nos ta tende hende bisa, o nos ta lesa cu ta usa "Ora mi tabata na scol basico..." Esaki ta completamente incorecto, hasta cu e riesgo cu un hende por kere cu bo kier bisa cu un rato pasa bo tabata na e scol... Esaki ta implica cu den tur caso cu ta tuma lugar den pasado ta aplica 'tempo' so? No, nos idioma ta mas complica cu esey. Por ehemplo, si un persona ta conta algo di pasado y den e storia ta referi na algo cu e ta describi cu ta indica un cierto momento, anto ta usa 'ora' o 'dia'. Atrobe, un ehemplo unda un persona ta conta algo cu a pasa cune: "Tempo cu mi tata a haya e accidente grave ey, mi no a haya sa esey inmediatamente; ora mi a yega cas nan mester a conta mi." Aki anto e uso di 'ora' ta tuma lugar dentro di e storia o relato cu ta contando, pero no pa reemplaza e 'tempo' cu ta duna indicacion di e momento den pasado di e suceso dn su totalidad.

Otro asunto un poco complica: con pa scoge entre 'tempo' y 'dia'? Esey ta depende hopi di e contexto; un ehemplo, si ta trata di algo cu mester sucede ainda y por ehemplo ta puntra na ki momento algo ta bay tuma lugar, nos ta haya e siguiente variantenan: "Nan a keda di trece e mercancia, pero nan no a bisa ki dia." O: "Nan a keda di trece e mercancia, pero no a bisa ki ora." O: "Nan a keda di trece e mercancia, pero no a bisa ki tempo." E ultimo variante aki (ki tempo) por tin un cierto contenido un poco negativo o interogante cune, dependiendo di loke ta desea di expresa aki. Si ta un asunto cu por bay tuma lugar leu den futuro, e por ta algo di tono neutral; ehemplo: "Pa ki tempo por cuminza cu e construccion?" Pero si e ta: "Ki tempo boso tin pensa di move (porfin) den e asunto aki?", esaki por ta expresando un cierto perdida di pacenshi di e persona. Den e sentido aki tambe sa usa 'ki dia' dependiendo di e situacion y estado emocional: "Ta ki dia abo a yega di lanta na tempo pa bay haci cualkier cos?"

Esnan cu ta bisa cu nos idioma ta uno simple no conoce anto e tipo di riqueza o complicacion, depende con bo mir'e, cu nos idioma tin.

Sobrevivencia di cancer den mucha ta aumentando cu mehoraccionnan den tratamento

(NLTimes)—Un mehoracion den diagnosis y tratamento ta nifica cu e grado di sobrevivencia pa muchanan cu cancer ta sigui crece, segun e Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL) a reporta. Di e muchanan diagnostica cu cancer entre 2010 y 2018, 84% ainda tabata bibo cinco aña despues. Pa muchanan diagnostica entre 1990 y 1999, esaki tabata ainda na 74%. E pronostico ta varia ampliamente entre diferente tipo di cancer.

"Ta bon pa mira cu e grado di sobrevivencia di cancer infantil a sigui mehora," segun Profesor Doctor René Medema, e agente cientifico principal di e Princess Máxima Center for Pediatric Oncology. "Pero en general, ainda tin demasiado mucha cu un pronostico pober: e tumornan cu ta mas dificil pa trata ta keda."

A haci mayoria progreso den diagnosis y tratamento di leukemia—un di e tiponan di cancer mas comun den mucha. E probabilidad di sobrevivencia a aumenta for di 74% den añanan 1990 pa 88% awor.

E progreso ta mayormente debi na tratamento mas inteligente, segun Henrike Karim-Kos, un investigador na IKNL y e Princess Máxima Center for Pediatric Oncology, a conta NOS. "Trinta aña pasa, tur mucha cu leukemia a ser trata den e mesun manera. Awor, nos ta dividi e muchanan aki den gruponan basa riba e caracteristicanan di e cel di cancer. Pasobra nos a siña hopi mas di esey." Esey ta nifica cu cada pashent ta ricibi tratamento cu ta pas pa nan necesidad.

Aproximadamente 600 mucha bao edad di 18 aña ta ser diagnostica cu cancer tur aña. Na 2023, 83 mucha y adolescente a muri di cancer prome cu yega 20 aña di edad. E forma mas comun di cancer infantil den e ultimo cinco aña tabata leukemia linfositiko agudo, glioma di grado abao, y linfoma di Hodgkin.

E probabilidad di sobrevivencia ta varia depende e tipo di cancer. Muchanan tin e grado di sobrevivencia mas halto pa linfoma di Hodgkin cu 98%. E pronostico ta mas pio pa glioma di grado halto, un tipo specifico di cancer celebral. Cinco aña despues di diagnosis, solamente 7% di mucha cu e tipo di cancer aki ainda ta bibo.

"P'esey ta importante pa sigui uni e forsanan di profesionalnan di cuido medico y investigadornan na Hulanda, den Europa, y mundialmente. Hunto so nos por yega na e logronan cu ta necesario pa cura tur mucha cu cancer, cu calidad optimal di bida," Profesor Doctor Medema a bisa.

Rapport: Spionnan Ruso tabatin acceso na e sistema di EMA pa cuatro luna den hacking di 2020

(NLTimes)—Perpetradornan Ruso tabata tras di e hack di e Agencia Europeo di Medicina (EMA) na 2020. Nan tabatin "acceso inautorisa pa conocemento di vacunanan di COVID-19 y correspondencia personal" pa al menos cuatro luna. Polis Hulandes a adverti e resto di Europa na 2021 y e perpetradornan aki por a haya acceso na otro institucionnan Europeo, pero no a haci nada cu e advertencia ey, De Volkskrant a reporta basa riba su mesun investigacion.

EMA a descubri e hack dia 1 di december 2020. Un login sospechoso riba su red 2or di mainta y un intento pa descarga henter e databasa di password y username di empleadonan a bati alarma. E agencia Europeo a alerta CERT-EU, e agencia Europeo cu ta asisti institucionnan cu incidentenan digital, y polis Hulandes. E Team High Tech Crimen di e polis Hulandes a lansa un investigacion.

na mey december 2020, specialistanan for di e Team High Tech Crime a descubri rastronan di perpetradornan riba e red di EMA cu ta data for di cuatro luna prome cu a descubri e hack. "Desde 30 di juli 2020," polis a haya ratronan di "documentonan extremamente confidencial" bao consulta anochi. Segun polis, e hackernan tabatin "acceso inautorisa di conocemento di vacunanan di COVID-19 y correspondencia personal." Apesar di nengamento publico di companianan farmaceutico Moderna y BionTech, e documentonan contene "data for di e suhetonan di test pa e vacunanan."

Dia 30 di december 2020, un mensahe Ruso a aparece riba e 'dark web' cu un link pa e documentonan horta di EMA. Despues di mas investigacion, expertonan di e polis Hulandes a rastrea e atake na dos empleadonan temporal na EMA. Loke ta mas preocupante ta cu ambos a traha pa e mesun proveedor di servicio di IT Griego, UniSystems—un compania grandi cu ta provee servicionan di IT den Europeo pa companianan di telecom, energia, institucionnan financiero y otro institucionnan Europeo. E clientenan di UniSystems ta inclui Europol, e Autoridad di Aviacion Europeo, e Conseho di Europa y e Agencia Kimico Europeo.

E investigadornan a realisa inmediatamente kico e consecuencianan tabata, segun De Volkskrant. E perpetradornan probablemente tabatin acceso na e sistemanan di UniSystems y via esey na varios otro organisacion Europeo. Polis a contacta nan equivalente na Grecia pa investiga e compania Griego, pero esey a resulta solamente den frustracion.

Pa mei 2021, polis ainda no a ricibi ningun respuesta for di autoridadnan Griego, pero a keda convenci cu e menasa cyber rondonando UniSystems "no a ser elimina," De Volkskrant a reporta for di un otro peticion policial manda pa polis Griego. E investigadornan Hulandes a puntra nan equivalente Griego pa permiti "investigacion forensico digital" na UniSystems unda "varios porta digital probablemente ainda ta habri pa hackernan."

Pa juli 2021, polis a stop di anticipa un respuesta for di nan coleganan Griego. Despues di algun discusion, nan a manda nan conclucion na CERT-EU y e Centro Nacional di Seguridad Cyber Hulandes. Ni polis of OM a ricibi un respuesta ainda, e vocero policial a conta De Volkskrant.

Hulanda: Dos hoben bao investigacion pa arma di candela despues di e morto di un studiante na Den Haag

(Nu.nl) - Polis a para dos hoben na Den Haag, un di 15 y un otro di 19. Nan ta involucra den un investigacion ariba e arma di candela cu a ser haya despues di e morto di un hoben homber na scol siman pasa.

Polis no a comparti na cua manera e dos sospechoso ta involucra cu e arma. E sospechosonan ta limita completamente y por solamente contacta nan abogado. Polis y Ministerio Publico no kier comparti mas informacion.

Anteriormente, polis a duna informacion cu e hoben no a muri pa un delito. Esaki lo indica cu no tin otro persona involucra cu su morto.

E hoben a ser haya gravemente herida diaranson pasa na Hofstad Lyceum na Colijnplein. El a fayece diahuebs mainta den hospital.

E mucha homber a fayece di un herida di tiro, segun Omroep West y AD a raporta. Polis no ta duna mas comentario tocante e caso pa motibo di privacidad.

Hulanda: Homber cu arma gara den edificio di Tweede Kamer

(Nu.nl) – Un homber cu arma a drenta den Edificio di Tweede Kamer diahuebs anochi. El a ser gara y aresta pa marechaussee. E entrada di e edificio a cera un rato, pero despues a ser habri atrobe.

Segun fuentenan, e homber cu un cuchiu a bula over di e porta. Polis no kier confirma esaki ainda. Seguridad di Kamer tampoco no a comenta ariba e incidente.

Polis ta ripiti cu e persona cu e cuchiu a drenta via e porta principal. "E sospechoso ta aresta y lo ser interoga despues."

Debi na e incidente, un entrada chikito di personal a ser habri.

Niels van den Bovenkamp, reportero politico di Nederlands Dagblad, a wak e incidente pasa. "Un homber cu un cuchiu a core drenta e Edificio di Tweede Kamer" el a tweet 7or di anochi na red social, X. Despues, el a comenta cu tin hopi polis den e edificio, pero e "situacion ta bao control."

Consumo di gobierno a impulsa e crecemento di 0.9% di economia Hulandes na 2024

(NLTimes) - E economia Hulandes a crece cu 0.9% na 2024, despues di un aña cu casi no tin crecemento (+0.1%) na 2023, CBS a informa a base di e cifranan disponibel. Un di dos calculacion, mas completo, lo sigui dia 26 di maart.

Crecemento economico na Hulanda a ser pusha door di consumo aña pasa. "E consumo di gobierno a contribui mas tanto na crecemento, cu un aumento di 3.1%. E consumo di cas a crece cu 1.1%," CBS a bisa. Exportacion a crece cu 0.4% y importacion cu 0.1%. E contribucion di inversionnan tabata un poco negativo.

Den e di cuater kwartaal di 2024, e producto interno bruto (GDP) a aumenta cu 0.4% compara cu e di tres kwartaal y 1.8% compara cu Q4 di 2023. "E aumento den GDP den e di cuater kwartaal ta principalmente atribui na e balansa comercial y inversionnan," CBS a bisa.

E exportacion di producto y servicio a aumenta cu 0.4% den e di cuater kwartaal compara cu e kwartaal anterior. E aumentonan mas grandi tabata den e exportacion di mashin, gas natural y corriente. Importacion di bienes y servicio a baha cu 0.6%. E balansa di comercio (exportacion - importacion) a aumenta cu mas cu 7%.

Inversionnan den activonan fiho a subi cu 3.0%, cu inversionnan cu a bay principalmente pa autonan di pasahero y vannan. "Esaki ta cuadra cu e cambionan di impuesto pa vehiculonan nobo di diesel, gasolin y completamente electrico entrante 1 di januari 2025 y cambio di reglanan pa loke ta trata zonanan ambiental den algun ciudad," CBS a bisa.

E consumo di gobierno a aumenta cu 0.9%, principalmente debi na cuido di salud. Consumo di cas tambe a subi cu 0.9%, cu consumidornan ta gasta mas na auto, entre otro.

E crecemento di economia Hulandes tabata mas fuerte cu esnan di su partnernan comercial principal den e di cuater kwartaal. E economia di henter Union Europeo a crece cu 0.1% compara cu e trimester anterior. E economia di Belgica a crece cu 0.2%, y esun di Gran Bretaña cu 0.1%. E economianan di Alemania y Francia a baha cu 0.2% y 0.1% respectivamente.

Periodista Hulandes deteni na Sierra Leone mientras e tabata reporta riba e traficante di droga Bolle Jos

(NLTimes) - E periodista Hulandes di RTL Nieuws Sophie van Leeuwen a ser deteni na altura di Freetown na Sierra Leone diahuebs. El a sali for di custodia algun tempo despues, su doño di trabou a confirma. Van Leeuwen ta ser sospecha di a graba imagennan ilegalmente. E no tin mag di bandona e pais pendiente di mas interogacion.

Redactor en hefe di RTL Ilse Oppeneer a papia cu Van Leeuwen. "Nos ta contento cu e ta bon," Oppeneer a bisa. Van Leeuwen a bandona e warda di polis cu su abogado.

Van Leeuwen ta un coresponsal di Africa pa RTL Nieuws y ta na Sierra Leone pa informa riba e caso di Jos Leijdekkers, conoci tambe como Bolle Jos. E tabatin permiso di autoridadnan local pa haci

esaki, RTL Nieuws a informa. Diaranson, el a atende un conferencia di prensa cu Minister di Informacion caminda a papia di Leijdekkers.

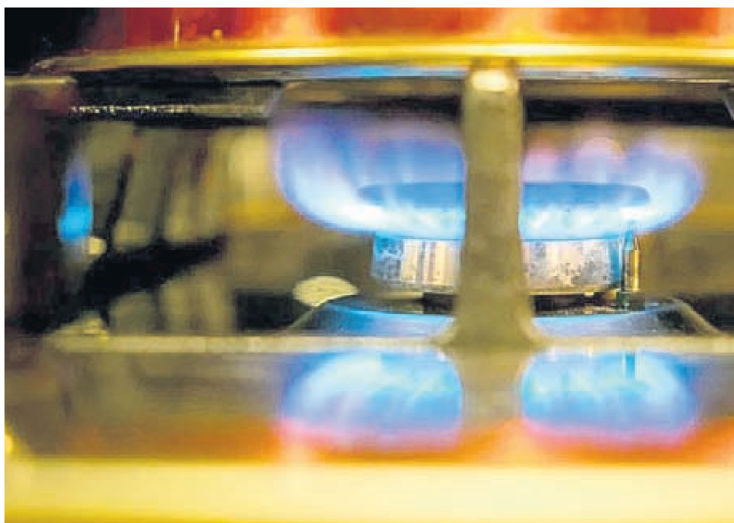
Mas prome, Openneer a informa riba e website di RTL Nieuws cu autoridadnan local ainda tabata determina e sospecho exacto contra Van Leeuwen y cu su pertenencianan a ser listra.

Ministerio di Asuntonan Exterior ta dunando asistencia, pero no kier duna mas comentario.

Polis di Sierra Leone a emiti un comunicado tocante e detencion. A confirma cu Van Leeuwen a ser interoga "pa motibo di su actividadnan na Sierra Leone," pero no a duna mas detaye "Mirando su cooperacion cu e interogacion, Sra. Van Leeuwen a ser laga den libertad pa sigui cu su trabou," polis a bisa.

Ahmed Sahid Nasralla, presidente di e Asociacion di Periodistanan di Sierra Leone (SLAJ), a bisa cu masha poco biaha ta sucede cu periodistanan ta ser aresta den e pais di e manera aki. Segun informe polis a informa SLAJ cu ta sospecha Van Leeuwen di posibel spionahe y trahando sin e permisonan necesario. Sinembargo, e Ministerio di Informacion a declara cu e tabatin e acreditacion corecto.

Gabinete ta extende fondo di emergencia pa cuentanan di energia na 2025 y 2026

(NLTimes) - E Gabinete lo extende e fondo di emergencia pa asisti casnan cu un entrada abou ora nan ta confronta cu cuentanan halto di energia na 2025 y 2026, fuentenan anonimo cerca di e decision a confirma diabierna. Minister di Clima Sophie Hermans y Secretario di Estado Jurgen Nobel pa politica di pobresa lo anuncia nan intencion di inverti 60 miyon euro pa aña pa e proposito aki, e fuentenan a confirma despues di un prome rapport di AD.

E sector di energia tambe lo contribui un suma di 10 miyon euro na e programa aki pa 2025. Ta anticipa cu e anuncio lo ser haci pa medio di un carta pa Parlamento.

No ta conoci ainda ki dia exactamente e casnan di famia lo por inscribi y aplica pa e fondo di emergencia. E Gabinete si kier pa esaki ser regla cu urgencia. Miembronan di Tweede Kamer, e camara mas abou di Parlamento, a urgi esaki repetidamente, y siman pasa a pidi Nobel pa presenta durante un ronda di pregunta pa urgi'e pa haci esaki lihe.

Gabinete Hulandes ya a reserva 60 miyon euro den e presupuesto pa 2025 pa yuda residentenan di menos entrada trata cu cuentanan di energia excesivo, pero toch nan no por a extende e fondo di emergencia na comienso di aña. Esaki tabata pasobra e contribucion di e sector di energia ainda tabata den duda, fuentenan a confirma.

E por ser considera un asunto di ayudo estatal cu ta contra ley Europeo sin e contribucion ey di 10 miyon euro. Awor a yega na un acuerdo cu e operadornan di red y proveedornan di energia pa 2025.

E anuncio mester tuma luga mientras cu Hulanda ta memey di un ola di friu cu temperaturanan den dia do alrededor di 4 grado Celsius, y minimo durante anochi ta baha te na -4 grado nacionalmente. Pa e ultimo 30 añanan, e promedio nacional pa e temporada aki di aña ta mas cerca di 7 grado durante dia, y djis bou di 1 grado anochi.

Argentina: Rodente gigante ta bira berde pa motibo di alga

(AFP) – Prome un riu a bira cora. Awo, e rodente gigante stima di Argentina, e capybara, a keda pinta den slijm berde estilo-Hulk, mientras contaminacion ta converti e awanan di e pais den colornan di luz di trafico.

E capybara, tambe conoci como carpincho of chiguiro, ta e rodente mas grandi na mundo, midiendo hasta 1.34 meter den largura y pisando hasta 176 libra.

Un fotografo di AFP a saca potret di varios di e animalitonan cu tabata pinta berde riba e Riu Uruguay nort di Buenos Aires diahuebs, unda un holor putri ta den aire y pisca morto ta plama cant'i awa.

Cada aña, bacteria ta causa un capa diki di color berde pa cubri e costa di e dam hidroelectrico Salto Grande, den frontera di Argetino cu Uruguay. E fenomeno a aumenta den intensidad den añanan recien.

E cyanobacteria aki "ta organismonan fotosintetico cu ta desempeña un funcion importante den ecosistema," segun Diego Frau, biologo na Instituto Nacional di Limnologia, a bisa AFP. Pero den concentracionnan halto nan por ta destructivo y toxico, el a bisa.

Temperatura halto, y nivelnan halto di nutriente den awa, parcialmente impulsa pa criamento di baca, ta causa cu e alga ta plama. Frau a bisa cu cambio climatico ta causando e ola berde, cu por dura varios siman, pa bira "cada bes mas recurente," haciendo daño na ecosistemanan.

Den hende, exposicion leve na e bacteria por causa problema cu cuero of "sintoma manera griep," manera diarea, sacamento y dolor di cabes, segun Martin Novoa, biologo na Facultad di Ciencia di Cuminda na Universidad Nacional di entre Rios, a bisa AFP.

Exposicion prolonga por conduci na complicacionnan di higra y sistema nervioso, el a agrega.

Al menos 15 municipalidad na provincia di Buenos Aires a emiti alertanan di salud tocante e bacteria. E brote ta bin un siman despues cu un riu pasando door di un pueblo na Buenos Aires a bira cora y a emiti un mal holor. E riu ta core door di un area di fabricanan cu ta procesa tela y cuero. Residentenan a acusa e fabricanan di basha desperdicio den e riu.

Oficialnan ambiental ta studiando e causa di e descoloracion, cu a dura algun ora.

Brazil ta menasa 'reciprocidad' pa tarifa Mericano riba staal

(AFP) – Presidente Brasileño, Luiz Inacio Lula da Silva diabierna a priminti 'reciprocidad' den un respuesta na un tarifa di 25 porciento riba importacion di staal anuncia pa presidente Mericano, Donald Trump.

"No tin duda, ta bay tin reciprocidad" di Brazil – e di dos exportador mas grandi di staal pa Merca, tras di Canada, Lula a bisa Radio Clube do Para.

Brazil a manda 4.08 miyon ton di e metal pa Merca na 2024.

"Si nan pone tarifa riba staal Brasileño, nos ta bay reacciona comercialmente of entrega un keho cu Organisacion Mundial di Comercio (WTO na Ingles) of pone impuesto riba producto cu nos ta importa for di eynan," e lider

iskierdista a agrega.

Brazil ta importa un cantidad grandi di producto manufactura basa riba staal for di Merca, incluyendo mashin industrial, motor di auto y partinan pa su industria aeroespacial.

"Trump por bisa kico cu e kier, e ta presidente di Merca. Pero e no por haci kico cu e kier pasobra si e haci algo cu tin un impacto riba otro pais, semper tin un reaccion," Lula a bisa.

Anteriormente e siman aki, Minister di Relacion Institucional Brasileño, Alexandre Padilha a bisa cu e pais no tabatin intencion di drenta un guera di tarifa cu Merca, maske Lula anteriormente a priminti cu cualkier tarifa di Merca riba su pais lo ser reciproca.

Desde cu el a asumi su cargo, Trump a anuncia un rango amplio di tarifa enfoca riba algun di e partnernan comercial mas grandi di Merca, alegando cu nan lo yuda combati practicanan inhusto.

El a firma ordennan ehecutivo pa tarifanan di 25 porciento riba importacion di staal y aluminio cuminsando dia 12 di maart. Diahuebs, Trump tambe a firma plan pa "tarifa reciproco" cu por afecta aliado y competidor igual, den un escalacion dramatico di un guera comercial internacional cu economistanan ta adverti por impulsa inflacion na cas.

"Kico cu paisnan cobra Merca, nos ta bay cobra nan," Trump bisa.

Lula anteriormente a bisa cu e lo prefera di "mehora nos relacion cu Merca" na lugar di bataya riba tarifa cu e di dos partner comercial mas grandi di Brazil, tras di China.

Trump a impone tarifa similar riba staal durante su prome termino como presidente pa protege productornan Mericano enfrentando loke el a keha ta competencia inhusto. Brazil tabatin exencion e tempo ey, despues di bay di acuerdo cu limite riba importacion.

Potret di AFP.

Centenares di Mexicano cu a huy pa Guatemala ta bolbe cas

(AFP) – Centenares di Mexicano cu a huy na pais bisiña Guatemala aña pasa pa motibo di violencia di cartel di droga, awo a bolbe nan pais, autoridadnan a bisa ayera.

Casi 600 Mexicano, incluyendo mucha y adulto mayor, a crusa e frontera for di e estado sur di Chiapas na juli memey di enfrentamento entre gruponan criminal.

Nan regreso cas "tabata posible danki na autoridadnan Mexicano recuperando control di e area," Instituto Guatemalteco di Migracion a bisa den un declaracion.

Dos adulto y un mucha lo keda pasobra nan a pidi pa keda pa motibonan humanitario, e agencia a agrega.

Chiapas ta atrae turista pa su selva luhoso, comunidadnan Indigena y ruinanan Maya antiguo, pero tambe a mira intensificacion di guera entre gangnan batayando pa controla rutanan di traficacion di droga y hende.

Juni ultimo, un enfrentamento entre cartelnan di droga na Chiapas a laga 19 persona morto, incluyendo varios Guatemalteco.

Potret: Instituto Guatemalteco di Migracion via X.

Cuba paralisa: Trabao y lesnan suspendi pa motibo di crisis energetico

(CiberCuba) - Gobierno Cubano a anuncia e suspension di actividadnan di trabao y di enseñansa pa diabierna 14 di februari y diasabra 15 di februari pa motibo di e crisis energetico serio cu e pais ta enfrentando.

"Tumando na cuenta e situacion di energia cu e pais ta confronta y cu e meta pa contribui na e economisacion necesario den consumo di coriente pa mitiga e impacto riba e poblacion, a dicidi pa suspende actividadnan di enseñansa y trabou cu no ta esencial bou di e condicionnan actual pa e proximo 14 y 15 di februari," Ministerio di Labor y Seguridad Social (MTSS) a informa.

E nota oficial ta aclaria cu servicionan basico lo keda mantene pa e poblacion, y cu trahadonan afecta pa e medida lo ricibi "proteccion ekivalente na e escala salarial di e posicion cu nan ta ocupa, di acuerdo cu e disposicionnan di e Codigo Laboral."

Den e ultimo oranan, medionan pro-gobierno a publica declaracionnan di Lázaro Guerra, director general di Electricidad na Ministerio di Energia y Minas (MINEM), kende a adverti cu e dianan aki lo ta un dia particularmente dificil, aunke ta spera "un mehoracion den e impactonan riba e servicio".

Di su banda, Union Electrica (UNE) estatal a pronostica un deficit maximo di 56% di demanda nacional pa diahuebs, ekivalente na 1.810 MW durante oranan di consumo maximo.

E situacion di energia na Cuba ta critico: dies unidad termoelectrico tabata for di servicio, seis di nan pa motibo cu nan a daña y cuater pa mantencion.

Esaki ta nifica cu mita di e total di 20 unidad di produccion termoelectrico - cu ta distribui den shete planta - no ta funciona.

Banda di esaki a pone 59 planta di generacion distribui y dos planta flotante (boto) for di servicio pa motibo di falta di combustibel (fuel oil y diesel).

Gobierno Cubano a recuri na solucionnan temporal den e ultimo añanan pa alivia su crisis energetico, pero esakinan no a logra resolve e problema structural cu e pais ta enfrenta.

Nan a bay asina leu di huur te cu ocho planta di coriente flotante for di un compania Turco, un medida rapido pero costoso.

"Sinembargo, cinco di e infrastructuranan aki a bandona e pais aña pasa, lagando e sistema electrico nacional ya caba deteriora ainda mas vulnerabel", EFE a recorda awe.

Ciudadnan den henter e pais a experiencia interupcion di coriente cu den algun caso a dura mas cu 24 ora consecutivo den e ultimo dianan.

La Habana tampoco no a scapa di ser afecta, cu su compania electrico obliga pa programa suspensionnan di servicio di por lo menos seis ora.

E isla ta confrontando actualmente un crisis di energia, pero el a empeora significantemente for di e ultimo kwartaal di 2024, ora cu a registra dos blackout masivo, uno dia 18 di october y otro dia 4 di december.

Ademas di e dañonan constante di plantanan termal obsoleto, cu ta den operacion pa decadas sin inversion adecua den nan mantencion, tin falta di combustibel.

Varios calculacion ta indica cu entre 8 y 10 biyon dollar lo ta necesario pa modernisa e Sistema Nacional Electrico, un inversion cu ta fuera di alcance di gobierno di Cuba.

Jamaica: Amiendanan na Ley di Arma di Candela entre e prioridadnan legislativo di Gobierno pa 2025/26

(JamaicaObsever) - Apenas dos aña despues di a pasa un ley nobo di arma cu un minimo obligatorio di 15 aña pa posesion, diahuebs ultimo gobierno a presenta su lista di prioridadnan legislativo pa 2025/2026 cu amiendanan plania na e statuto ey.

Gobernador General interino Steadman Fuller, dunando e Discurso di Trono di 2025 a bisa cu e actualisacion plania di e Ley di Arma di Candela, pa inclui un cuadro pa negociacionnan di declaracion, entre otro, tabata "consecuente na e efectividad di e castigo minimo obligatorio nobo, cu a aumenta e nivel di interes entre personanan acusa den entrega declaracionnan di culpabilidad".

E ley nobo di arma, formalmente yama e Ley di Arma di Candela (Prohibicion, Restriccion y Regulacion), cu a drenta na vigor na november 2022, ta provee, entre otro, castigo cu ta varia di 15 aña te na castigo di bida largo pa posesion di armanan ilegal; ta establece un regimen dobel, distinguiendo entre armanan prohibi of armanan di candela no regula y armanan di candela cu ta debidamente autorisa of registra. E ta papia tambe di establece un cuadro cu ta considera posesion di

arma di candela y municion prohibi como e fundeshi riba cual otro crimennan violento ta ser cometi.

Desde cu el a keda promulga, sinembargo, e legislacion a resulta problematico pa e profesionalnan tanto riba como pafo di e banki.

Na december 2023, abogado di defensa Peter Champagnie, Abogado di King a acusa parlamento di tabata culpabel pa e dilema cu tabata hunga den corte — cu sospechosonan acusa bou di e Ley optando pa bay huicio den un sistema cu ya tabata stroba. Champagnie a bisa cu parlamento a bira horea sordo pa advertencia di profesionalnan huridico cu esaki lo sucede.

"Ta e temporada un biaha mas pa nos sistema di husticia ta den spotlight; esaki a ser alimenta pa informenan recien di personanan acusa dilanti di e Corte di Arma cu ta mucho menos inclina pa declara nan mes culpabel bou di e legislacion nobo di arma di candela, cu e riesgo di tin un erosion di e ganashi haci den e reduccion di e casonan atrasa den e corte aki," Champagnie a bisa den un carta na e redactor e tempo ey.

E abogado a bisa esaki, hunto cu "e retraso den obtene rapportnan di DNA den casonan penal y e falta di boluntas di algun miembro di nos sociedad pa sirbi como hurado ora nan ser yama, tambe a surgi como factornan cu probablemente lo stroba cualkier entrega di husticia na tempo".

"Sinceramente, e asuntonan cu awor ta plaga nos sistema di husticia ta e resultado di nos legisladornan cu ta nenga di haci caso di e advertencianan di profesionalnan huridico cu a profetisa cu e ley nobo di arma di candela casi no lo mira ningun acusado acusa bou di e ley ey declarando su mes culpabel," Champagnie a lamenta.

Na september aña pasa, Presidente di Corte di Apelacion Marva McDonald Bishop — kende a bisa cu e Ley tabata "duna problema" na fiscalnan, huesnan di huicio, y huesnan di corte di apelacion — a declara cu lo tin un corte completo pa resolve asuntonan relacion cu e Ley nobo.

Ganadornan di eventonan di SMAC a ricibi nan premio di SETAR

SETAR como sponsor oficial di Aruba su Carnaval a invita tur e ganadornan di eventonan di SMAC pa Carnaval 71 pa ricibi nan premio di SETAR. Diabierna atardi den un ambiente carnavalesco, representantenan di e Directiva di SMAC, e ganadornan y nan famia tabata presente na SETAR Conexion Center.

Cada ganador, esta Prins y Pancho Infantil, Hubenil y Grandi, Tumberito Infantil y Hubenil, Calypso y Roadmarch Infantil y Hubenil como tambe ganadornan di Tumba y Reinanan di Carnaval Infantil, Hubenil y Grandi y Señora Carnaval, a ricibi un premio di SETAR otorga pa Hefe di Mercadeo, Roxana Semeleer-Ras.

SETAR pa mas cu 20 aña ta contribui grandemente na nos Carnaval. SETAR ta aporta, entre otro, na nos gruponan di Carnaval di Mucha y na Carnaval di Noord, p'asina garantisa continuidad di e paradanan pa nos muchanan por gosa.

Como compania nacional, nos ta orguyoso di semper por contribui na e celebracion di Carnaval, nos fiesta cultural di mas grandi.

Harvey Weinstein ta acusa su ruman homber y otro ehecutivonan di cine di manipulacion pa un prestamo di 45 miyon dollar

(AP) - Magnate di cinema deteni y desacredita Harvey Weinstein ta acusa den un demanda nobo cu su ruman homber, Bob Weinstein y otro ehecutivonan di su compania cinematografico cu awo a disparce, a gana su persona pa garantisa un prestamo di 45 miyon dollar den 2016, pero nan a desvia tur e fondo pa nan uso personal mientras nan tabata prepara e escenario pa su caida.

Harvey Weinstein, di 72 aña, a entrega e acusacionnan diahuebs den un caso civil di hopi tempo na New York City involucrando un prestamo unda ta acusa su persona di no a cumpli cu e prestamo. Actualmente e ta deteni mientras e ta wardando su huicio pa crimennan sexual na New York.

Ansari a acusa cu Bob Weinstein y otronan na The Weinstein Co. tabata den un plan pa posiciona Harvey Weinstein pa un caida den intento di tuma control di e compania, cual a declara su mes bancarota den 2018 ora cu e scandal di mal conducta sexual a explota rond di Harvey.

Un abogado di Bob Weinstein, Brian Kohn, a contesta cu un declaracion breve diabierna bisando cu "Harvey su acusacionnan no ta sin merito," den un e-mail na The Associated Press.

Ex hefe di operacionnan na Weinstein Co. David Glasser, ken awo ta hefe ehecutivo di 101 Studios y conoci pa su produccion di Paramount su serie popular "Yellowstone," tambe ta nombra den Harvey su demanda. E no a contesta ora a laga mensahe na su oficina diabierna.

AI International Holdings a presta e placa na dos afiliado di The Weinstein Co. y Harvey Weinstein, y despues a demanda ora cu no a cumpli cu esaki.

Harvey Weinstein ta acusa cu su ruman homber, Glasser y otronan a manipula su persona pa para garantia den e prestamo di 45 miyon dollar bisando cu e placa lo a yuda e compania cu tabata den problema financiero. Na luga di esaki, su demanda ta detaya, nan a saca miyones di dollar for di e compania cu propositonan inapropia, lagando esaki sin placa y Harvey Weinstein responsabel pa paga e prestamo.

"Como resultado directo di e accionnan aki, e companianan a ser depriva di, por lo menos, 12 miyon den cash cu mester a ser aloca pa paga e prestamo na AI International," e demanda ta bisa. "E mal maneho a laga e companianan sin por cumpli cu nan obligacionnan financiero, resultando den e crisis economico y lagando Weinstein den un riesgo financiero personal como esun cu a para garantia pa e prestamo."

E demanda, cual a ser entrega na Corte Supremo di Manhattan, ta bisa cu Weinstein a sufri "dano severo na su reputacion y situacion financiero."

E ta acusa Bob Weinstein di a saca por lo menos 6 miyon dollar for di cuenta di e compania bao pretexto falso, pa duna su mes prioridad riba otronan incluyendo AI International.

E demanda ta acusa tambe cu Glasser a aproba y ricibi 5 miyon dollar den bonus excesivo y transaccionnan financiero sin autorisacion ademas di a usa fondo di e compania pa paga su tata 1 miyon dollar sin motibo di negoshi legitimo.

AI International Holdings a demanda Harvey Weinstein y e dos afiliado di The Weinstein Co. den fin di aña 2017. E demanda a bisa cu nan no a cumpli cu e prestamo despues cu AI International a duna ordo pa henter e balans ser paga inmediatamente pa motibo cu Harvey Weinstein a keda despedi como co-presidente den medio di e acusacionnan di mal conducta sexual.

Segun Harvey Weinstein, Bob Weinstein y Glasser a aregla nan responsabilidad pa e prestamo cu AI International pa alrededor di 15 miyon dollar a causa di "negociacionnan di mal fe," lagando Harvey Weinstein responsabel pa e otro 30 miyon dollar ademas di interes.

Harvey Weinstein su demanda ta busca manera di proteha su persona di cualkier responsabilidad financiero pa e prestamo, ademas di dañonan pa e supuesto fraude y mal conducta financiero y su gastonan legal.

Lo inclui e famia Wayans lden e Hall of Fame di NAACP Awards

(AP)—E famia comediante Wayans, ken via pelicula, serienan di television, y comedia, a trece entretenimento y varios trabao dilanti y patras di camara na Hollywood, lo ser honra durante e ceremonia di e Image Awards di NAACP e aña aki.

Keenan Ivory Wayans, Damon Wayans Sr., Marlon Wayans, Shawn Wayans, Kim Wayans y Damon Wayans Jr. lo ser inclui den e Hall of Fame di e NAACP Awards, segun e organisacion a anuncia diahuebs.

Algun di e obranan di e famia famoso ta inclui serienan di comedia manera "In Living Color," crea pa Keenan Ivory Wayans, ken tambe a skirbi y a hunga den "White Chicks" na 2004. Duo tata-y-yiu Damon Wayans y Damon Wayans Jr. actualmente ta hunga den e serie "Poppa's House."

Damon Wayans Jr. a actua den dos di e comedianan mas gaba den e ultimo añanan: "Happy Endings" y "New Girl." Kim Wayans, un comediante, actriz y director, tambe a ricibi elogio pa su trabao den e serie dramatico "Pariah."

"Poppa's House" ta nomina pa un NAACP Awards, como tambe Damon Wayans y Damon Wayans Jr. pa nan actuacion den e show. E aparencia di bishita di Marlon Wayans riba "Bel-Air" tambe ta nomina pa un premio.

E NAACP Image Awards ta honra hende di color cu ta destaca den actuacion, musica y skirbimento. E prome persona pa ser poni den e Hall of Fame di NAACP tabata Lena Horne na 1983. Ray Charles, Aretha Franklin, Oprah Winfrey y Spike lee tambe a ricibi e honor aki. E di 56 edicion di e NAACP Image Awards lo estrena en bibo riba BET y CBS dia 22 di februari.

PEN America ta bay honra Sarah Jessica Parker

(AP)—Sarah Jessica Parker lo ta e recipiente di e "Literary Service Award" di PEN America. E strea di "Sex and the City", un defensor pa literatura y lesamento, lo ser honra dia 15 di mei na e gala anual di e organisacion di expresion liber. Jon Yaged, CEO di Macmillan Publishers, lo ricibi e "Business Visionary Award."

Parker ta envolvi den varios proyecto literario, sea como fundador di su mesun publicador of sirbiendo como un productor ehecutivo di e documentario anti-prohibicion di buki "The Librarians," cual a estrena luna pasa durante e Sundance Film Festival.

E PEN/Audible Literary Service Award a ser duna anteriormente ta un "escritor importante" cu a atrae un audiencia grandi y "a yuda nos compronde e condicion humano," cu algun ganadornan incluyendo Stephen Sondheim y Toni Morrison. E criteria awor ta un "escritor of defensor cu a sirbi e comunidad literario via nan trabao of palabranan."

"Awor nos ta den un punto di crisis cu bukinan pa escritornan no presenta, unda esakinan ta wordo kita for di bibliotecanan di scol," segun co-CEO di PEN, Clarisse Rosaz Shariyf a bisa den un declaracion publica diabierna. "Sarah Jessica Parker ta pushando contra e prohibicion di e bukinan aki como un defensor di libertad pa lesa y por medio di pone atencion riba bosnan nobo di literatura contemporaneo Mericano via su compania di publicacion SJP Lit."

Como hefe di Macmillan, Yaged ta publica autornan cu ta inclui Sally Rooney y Kristin Hannah, como tambe S.A. Cosby y Michael Wolff. E premio di visionario empresario ta ser duna pa "liderazgo tremendo" cu "ta acepta e poder di literatura pa forma balornan democratico y humano."

Co-CEO di PEN, Summer Lopez, a gaba Yaged pa su "elocuencia y forsa" den opone prohibicion di buki y otro limitacionnan. "Pa varios decada caba, Jon ta un defensor di e derecho di lesa y un campeon den sigura cu publicadornan ta representa bos- y perspectivanan diverso, compronde e rol fundamental di e balornan aki den un sociedad democratico," Lopez a bisa den un declaracion. "Nos ta honra pa dun'e e spotlight como un 'visionario' pa su acercamento expansivo y caluroso na publicacion literario."

Un ex-CEO di Macmillan, John Sargent, ta entre e ganadornan anterior di e premio empresario, hunto cu exehecutivonan di publicacion, Markus Dohle, di Penguin Randon House, Michael Pietsch di Hachette Book Group y Caroline Reidy di Simon and Schuster.

Aruba Bank cu iniciativa special pa muchanan durante Parada di Noord

En conexion cu Aruba Bank su campaña di spaar, Saving Dreams di Cuenta ABC, Aruba Bank ta anuncia su iniciativa special pa pa tur muchanan durante e Parada di Noord. E iniciativa aki lo ensera cu lo tin 2 promo girls cu lo ta repartiendo un flyer y un sticker, cu instruccion pa cada mucha y/ of mayor por haci durante of despues di e parada. Cu cada participacion e mucha lo participa pa GANA un gift card di 250.- florins na su toy store preferi.

Cu campaña di spaar, Saving Dreams di Cuenta ABC, Aruba Bank kier encurasha mayornan pa cuminsa spaar pa e futuro di nan yiu, di e forma aki contribui na e futuro financiero di e yiu. Cu e slogan inspiracional "Saving Dreams", Aruba Bank ta enfoka con cada mayor por ta e superheroe di su yiu, door di duna prioridad na habri un cuenta di spaar, y spaar un montante mensual, pa asina logra un suma substancial na momento cu e yiu cumpli 18 aña. Cada mucha tin un soño, y cada mayor por contribui pa por logra e soño.

Pa mas informacion, pa aplica pa Cuenta ABC, y pa terminonan di campaña, bishita e pagina: www.arubabank.com/cuenta-abc. Sigi Aruba Bank ariba Facebook y Instagram y keda informa di tur iniciativa en conexion cu e campaña Saving Dreams di Cuenta ABC.

Cu bista riba un futuro mas tecnologico y digital

A reuni cu Comite Olimpico di Panama den cuadro di plataforma digital "COP Online"

Durante un reunion virtual cu a tuma luga diabierna siman pasa, a logra combersa cu Sra. Damaris Young, cu ta president di Comite Olimpico di Panama (COP) den cuadro di un sistema digital cu recien COP a implementa. Banda di Damaris, tambe presente den reunion tabata Director Tecnico di COP, Sr. Carlos Ivan Bermeo cu tambe ta conta di su experencia utilisando e plataforma digital nobo di COP na nivel deportivo.

E sistema cu COP a implementa ta un plataforma digital cu ta ser usa den tur capacidad importante di un Comite Olimpico Nacional. E plataforma aki yama "COP Online" y ta no solamente pa usa di e personanan cu ta traha cu COP, pero tambe e federacionnan deportivo y demas gruponan di interes. A traves di inteligencia artificial y otro "tools" digital, e plataforma ta percura pa simplifica hopi proceso y crea un sistema unda tur hende ta traha igual. Comite Olimpico Arubano (COA) ta mira esaki manera un tremendo "tool" digital cu sigur ta interesante pa por haci uso di dje na Aruba. COA ta den proceso di kier implementa mas tecnologia manera plataformanan digital y inteligencia artificial, pa asina facilita e procesonan pa un y tur.

Team di Aruba cu dos perdida den CONCACAF17

Dialuna, dia 10 di februari, Aruba a cuminsa su careda den e torneo di CONCACAF17 y te cu awor ya tin dos wega den saco, faltando un mas pa por cualifica.

Aruba a hunga su prome wega Republica Dominicano. Apesar di a hunga bon futbol y crea su chancenan pa hinca gol, lamentablemente no a probecha di esakinan. Wega a termina 1 - 0 na fabor di Republica Dominicano.
Aruba su proximo partido tabata diaranson, 12 di februari, cuminsando 7or di anochi contra pais di cas Panama. Un dia prome, Panama a gana Grenada 8-0.
Aruba a sufri su di dos derota contra e pais di cas Panama 3-0. Segun vocero di Aruba su equipo, Panama ta e pais cu nan sa nan mester bay mihor prepara mirando nan calidad y nivel halto cu nan tin.
"Nos muchanan a bay hunga wega defensivo pero mester bisa e intensidad di e wega tabata super halto. Na 45 min nos Capitan ta haya carchi cora ta pone Aruba a keda cu 10 hungador y ta haci'e poco mas dificil pa Aruba. Di dos tempo cu 10 hungador Aruba a sa di wanta pa no permiti mas gol."
Awe, 15 di februari, lo tin wega di Aruba vs Grenada den e ultimo partido di Concacaf Under-17.

Lando Norris ta bisa cu e lo traha duro pa competi cu Max Verstappen e temporada di F1 aki

(AP)—Lando Norris a priminti pa bay duro y core cu "elleboog afo" contra Max Verstappen mientras e dos ta prepara pa resumi nan rivalidad den e temporada nobo di F1.

Norris tabata e rival mas cerca di Verstappen mientras e driver Hulandes a gara su di cuatro titulo consecutivo di F1 aña pasa, siguiendo batayanan controversial entre e dos riba e pisto.

"Mi mester tin mi elleboog afo (conta Verstappen) y mustra cu mi no ta dispuesto pa dun'e cualkier luga. Tambe mi mester ta un driver sabi. Bo mester ta sabi pa bay contra Max," Norris a bisa diahuebs mientras McLaren a lansa su auto di 2025.

Norris a señala cu e tabata buscando pa siña for di erornan costoso den 2024 y a bisa cu su reaccion ora el a mira algun di su caredanan di añanan tabata, "echt un idiota."
"Pero na mesun tempo, mi no mester sali prueba algo na Verstappen," Norris a agrega.
"Mi no mester tuma riesgonan innecesario. Mi no ta pensa cu bo mester haci cos special pa derota Max. E ta lihe, agresivo y un di e mihornan den historia pero e manera mas facil pa derot'e ta pa ta mas lihe cune y keda den avance."

McLaren a cay atras den e prome parti di e ultimo temporada prome cu el a actualisa su auto pa e Miami Grand Prix na mei. Norris a bisa cu e mentalidad di Verstappen y avance grandi a haci'e "hopi dificil" pa e competi pero a pronostica cu e campeonato lo ta diferente e aña aki si e y McLaren por cuminsa mihor. Testing pre-temporada ta entre 26 y 28 di februari na Bahrain y e prome careda di e temporada ta e Australian Grand Prix na Melbourne dia 16 di maart.

Rapper Pitbull ta caba partnership cu ekipo di NASCAR Trackhouse Racing

(AP) - Pitbull a caba su partnership cu ekipo di NASCAR Trackhouse Racing. Te ainda e ta den schedule pa duna show na e concierto prome cu diadomingo su Daytone 500 como parti di e festividadnan di e careda.

E festividadnan pa e evento aki ta inclui actor di "Captain america" Anthony Mackie cu lo ta e MC y duna e señal pa e chauffeurnan cende nan motor.

"Mr. Worldwide" a uni Trackhouse como un partner doño prome cu e ekipo di careda su debut den Cup Series den e Daytone 500 di 2021. Trackhouse lo tin 4 chauffeur di 4 pais den Daytone 500. Ross Chastain, un agricultor di patia di Florida, ta Mericano. Shane van Gisbergen ta un nativo di Nueva Zelanda. Daniel Suarez ta Mexicano pero a bira ciudadano Mericano aña pasa. Castroneves, un campeon di Indianapolis 500 ta di Brazil y ta cera e ekipo cu lo dirigi su mes na su debut den NASCAR.

E careda lo tuma luga sin Pitbull den e ekipo di Trackhouse.

Pitbull, ken su nomber real ta Armando Christian Perez, a bisa cu e semper el a stima NASCAR y musica y ambos ta forma parti di su vision pa uni hende y demostra cu oportunidadnan ta existi pa tur cultura. "Durante e ultimo 5 aña, nos a crea historia pa medio di introduci NASCAR na un audiencia completamente nobo y a enamora di fanaticonan di NASCAR na mesun tempo," Pitbull a skirbi riba rednan social. "Nos a tuma e decision di termina e partnership cu Trackhouse Racing, efectivo inmediatamente. Nos ta anticipa duna show riba e deporte su escenario mas grandi diadomingo binidero, e Daytona 500."

Trackhouse a ser lansa pa e ex chauffeur Justin Marks, ken a duna danki na e rapper pa su contribucionnan na e ekipo.

"Esaki ta un gran storia di negoshi. Armando a bini ora cu nos tabata yen di incertidumbre di cualkier exito material y a tuma e chens pa yuda crea un marca," Marks a publica riba rednan social. "Awo cu nos a crece y tin partner nobo, el a ser premia pa e impacto cu el a haci. Un gran inversion di ambos banda."

Ningun di e dos banda a nombra un motibo pa e separacion.

Salt Lake City ta nombra lidernan pa comite di organisacion pa Olimpiada di 2034

(AP) - Ex presidente di Camara di Represenante di Utah y candidato di Senado Mericano, Brad Wilson, ta e director ehecutivo nobo di e comite organisador di Olimpiada na Utah.

E grupo, cual lo organisa e Olimpiada di winter den 20234 a anuncia e liderazgo di su ekipo diabierna. Fraser Bullock lo ta e presidente ehecutivo y presidente. Bullock tabata director di operacionnan di Olimpiada den 2002 na Utah.

Lindsey Vonn ta forma parti di e comite ehecutivo di 6 persona, hunto cu Bullock y e lidernan Olimpico y Paralimpico di Merca, Sarah Hirshland y Gene Sykes a bisa.

E proximo Olimpiada den winter lo tuma luga den februari y na e ciudadnan Italiano di Milan y Cortina d'Ampezzo, E weganan di 2030 a ser otorga na French Alps.

Gobierno Italiano ta nenga cu el a vigila reporteronan y activistanan migrante usando Paragon

(AP) - E gobierno Italiano a nenga diaranson cu el a vigila reporteronan y activistanan migrante usando programacion di spionahe pero a bisa cu e lo coopera cu investigacion tocante e “vulnerabilidadnan” despues cu a hack den por lo menos 7 celular Italiano cu tecnologia di vigilancia militar.

Meta su servicio di WhatsApp a informa decenas di persona den e Union Europeo dia 31 di januari cu nan ta victima di un atake usando tecnologia di e firma cibernetico Israelita Paragon Solutions. Den un declaracion cu Meta su oficina di prensa na Italia a provee, WhatsApp a bisa cu el a stroba loke e ta yama un “campanja di spionahe di Paragon den contra di varios usuario, incluyendo reporteronan y miembronan di sociedad civil.”

Despues cu e corant The Guardian a reporta e storia, gobierno Italiano a confirma esaki dia 5 di februari, informando cu por lo menos 7 celular Italiano ta involucra den esaki y cu el a activa e agencia di seguridad cibernetico nacional, cual ta reporta na e premier, pa investiga.

Aparentemente el a bay contra otro telefonnan cu tabatin number di Belgica, Grecia, Latvia, Lithuania, Austria, Ciprus, Republica Checo, Dinamarca, Alemania, Hulanda, Portugal, Spana y Suecia.

Papiando cu parti di parlamento diaranson, Minister Luca Ciriani a confirma cu e gobierno Italiano pa varios aña tabatin un contract cu Paragon Solutions pa provee capacidadnan di colecta inteligencia pa lucha contra terorismo y otro menasanan na seguridad nacional.

El a insisti cu e ley tabata uno “rigorosomanete respeta” y a nenga cu e gobierno a usa e tecnologia pa spionahe riba reporteronan ilegalmente. El a menasa accion legal contra cualkier declaracion cu ta acusa lo contrario di esaki.

“E ta keda den man di e autoridadnan hudicial determina e fuente di e vulnerabilidadnan cu a acusa,” el a bisa, agregando cu e servicionan di inteligencia Italiano ta “cla pa provee sosten completo.”

The Guardian a reporta cu Paragon a stop su contract cu Italia despues cu e atake a bira conoci, sinembargo Ciriani a bisa cu e contract cu otro servicionan di inteligencia ta sigui. Esaki ta sugeri cu un di dos contract, posiblemente cu otro agencia di autoridad of departamento policial, a keda cancela. Israel su corant Haaretz a bisa cu Paragon tabatin 2 contract cu Italia pa Grapite, un tecnologia di vigilancia militar capaz di hack smartphone protegi.

No tabatin contesta na email pidiendo comentario na Paragon Solutions.

Entre e Italianonan cu a ser ataca tabatin Luca Casarini, hefe di e grupo di rescate pa migrantenan Saving Humans y Francesco Cancellato, editor di e website di noticia Fanpage, ambos kendenan su trabao tabata critico contra e gobierno.

TikTok ta bolbe app store di Google y Apple na Merca

(AP) - TikTok a bolbe app store di Apple y Google na Merca, despues cu President Donald Trump a atrasa e implementacion di un prohibicion.

TikTok, cual ta opera pa firma di tecnologia Chines ByteDance, a ser kita for di Apple y Google su app store dia 18 di januari pa cumpli cu e ley cu ta rekeri ByteDance bende e aplicacion of enfrenta un prohibicion na Merca.

E aplicacion popular y red social, cual tin mas di 170 miyon usuario Mericano, anteriormente a suspende su servicionan na Merca pa un dia prome cu a restaura servicio despues di garantia di Trump cu e lo pospone e prohibicion di e aplicacion.

E servicio di TikTok brevemente a causa miles di usuario su migracion pa RedNote, e aplicacion di red social Chines, mientras cu nan tabata yama nan mes “refugiadonan di TikTok.”

E aplicacion di TikTok a bira disponibel pa descarga un biaha mas na Merca su Apple App Store y Google Play despues di casi 1 luna. Riba Trump su prome dia na mando, el a firma un ordo ehecutivo pa extende e implementacion di e prohibicion contra TikTok pa dia 5 di april.

TikTok tin hopi tempo ta enfrenta problema na Merca, cu e gobierno Mericano acusando cu su propietario Chines y acceso na data

di miyones di Mericano ta haci esaki un riesgo pa seguridad nacional.

TikTok a nenga e acusacionnan cu el a comparti data di usuario Mericano bao instruccion di e gobierno Chines, y a argumenta cu e ley pa rekeri bende esaki ta den violacion di derechonan di su usuarionan Mericano.

Durante Trump su prome termino, el a sostene un prohibicion contra TikTok pero a cambia di opinion despues cu el a desaroya “un afecto” pa e aplicacion. TikTok su CEO Shou Chew tabata entre esnan presente na Trump su ceremonia di inauguracion.

Trump a sugeri cu por tin propiedad hunto di TikTok, cu mita di dje perteneciendo na Merca.

Cumpradonan potencial ta inclui e magnate den benta di propiedad Frank McCourt, inversionista di Shark Tank Kevin O’Leary y YouTuber popular Jimmy Donaldson, tambe conoci como MrBeast.

Un auto a "fishtail" un otro bah'e for di caminda riba Sasakiweg

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente na Taco Bell Sasaki, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda un auto lo a "fishtail" un otro auto banda di Taco Bell Sasaki y mand'e for di caminda drenta mondi y subi baranca. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Na yegada di e patruya nan a nota cu ningun hende a resulta herida y nan mes a logra saca e auto y a sigui!

A pasa dal SUV nobo cu turista a huur y sigui core

Diahuebs madruga a drenta informe di un accidente hit & run na, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Un turista a bay na un sitio y ora el a caba el a bolbe na su auto di huur y a haya un rasca riba dje pero na banda di e auto a haya hopi material indicando cu e otro auto cu a pasa dal esun di dje a haya basta sla y daño. Pa evita problema el a yama raporta e suceso aki.

Dilanti un supermercado na Paradera e chauffeur di un pick-up a reverse y dal otro auto

Diaranson anochi a drenta informe di un accidente dilanti un supermercado na Paradera, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda e pick-up a reverse bay dal auto staciona. Segun e chauffeur di e pick-up e kiermeen cu e no a dal e auto. A start un discucion cu por poco ela bay for di man polis a test e chauffeur di e pick-up y a descubri cu e ta na e rand di e limite y a dun'e un "rij-verbod" y como e no ta biba leu a laga un otro hende pa stuur p'e.

E daño na e auto ta minimal.

Diahuebs atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida na Plantersrust

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente entre un Nissan Versa silver y un Hyundai preto.

Na yegada di e ambulans a atende e herido na sitio mes.

Accidente cu hende herida pa falta di preferencia na Weg Kustbaterij, San Nicolas

Diaranson anochi a drenta informe di un accidente cu hende herida na Weg Kustbaterij na San Nicolas, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda e dama chauffeur di e auto no a para pa duna preferencia na e pick-up. Debi na e fuerte impacto e dama a keda levemente herida. Na yegada di e ambulans nan a atende e dama na e sitio mes.

Camara di seguridad a capta 2 hoben ta horta placa di tips na Tita Snack

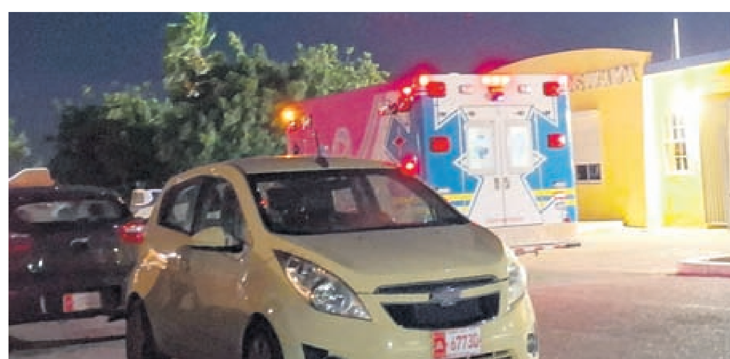

Diaranson mainta 2 hoben a comete ladronicia na Tita Snack na Noord.

3 ora despues un di nan a bolbe pa horta mas placa for di e pot di tips cual ta ser laga como recompensa na e trahado pa su servicio y calidad. Awor e crimen cu nan a comete ta riba video graba.

Deportista a lesiona su mes na Compleho Deportivo Frans Figaroa

Diaranson anochi a drenta informe cu un deportista a lesiona su mes practicando su deporte y mesora a dirigi un ambulans na e sitio.

Na yegada di e ambulans nan a atende e deportista cu a resulta lesiona.

Chauffeur a reverse sin a wak cu auto ta bini y a dal e

Diaranson mainta a drenta informe di un accidente na Catiri, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente cu declaracion contradictorio unda e chauffeur cu tabata na un snack a bay reverse sin wak atras y net ora un pick-up tabata bini y a desvia pa evita e impacto pero asina mes a bay dal riba dal riba e pick-up.

Un simbolo iconico di amor y fortuna, e ‘cornicello’ ta trece tradicion di Napoles pa resto di mundo

(AP)—Cuminda, musica y cultura a haci e ciudad Italiano di Napoles famoso rond mundo. Pero tin un otro tradicion Napolitano cu ta fascina locanan y bishitantenan” e cornicello, un simbolo di prosperidad, amor y fortuna cu a bira un regalo popular entre amantenan riba Dia di San Valentino.

E cornicello Napolitano, un amulato cu forma di cacho, ta representa bon suerte y proteccion contra e wowo malvado, y ta asocia cu fertilidad y forsa, mientras cu su color cora ta considera un antidoto contra energia negativo.

Manera cualkier supersticion, e poder di e cacho Napolitano, pa ta efectivo, mester cumpli cu algun regla. Esun mas importante ta cu e mester ta un regalo y p’esey, durante añanan, el a bira un regalo popular cu amantenan ta intercambia riba Dia di Valentino, frecuentemente decora cu curason.

Su origen antiguo ta data for di mitologia Griego y Romano, como cu e ta reproduci e forma falico y color cora den referencia na Priapus, e dios di fertilidad masculino. Artesanonan Napolitano ta construi e cornicello den coral cora, terracota y hasta oro of plata. Pero un elemento clave di e tradicion ta cu e cornicello mester tin buraco, permitiendo e pa absorba tur energia negativo, protegiendo amigonan y sernan keri.

“E cornicello autentico mester ser traha na man na Napoles,” segun Delia D’Alessandro, 30, fundador di Cosmos, un tienda chikito produciendo e amuleto di bon suerte den curason di San Gregorio Armeno—un gang smal na Napoles pa su “pastori,” of figuranan di natividad.

D’Alessandro y su ruman muher Serena ta sigui cu e tradicion cu nan a siña for di nan mayornan—Vicenzo y Rosario—y awor ta encarga di e empresa familiar den e centro historico di e ciudad. “E ta un bunita manera pa continua cu e tradicion di famia y contribui na e ciudad cu nos stima,” Serena a bisa, mientras e ta pinta cachonan di terracota construi pa un equipo di artesanonan hoben.

Cu un origen profundo den cultura Napolitano, e cacho cora ta bira un simbolo poderoso den e obranan di escultor y pintor Napolitano, Lello Esposito. Esposito, 67, a cuminsa su carera internacional for di e cayanan popular di Napoles como un artista hoben, bendiendo popchinan di Pulcinella, e figura famoso di e comedia Napolitano, dell’arte.

“Esaki ta e cacho original cu a inspira esnan den e bottegənan den e ciudad,” el a bisa, referiendo na un escultura gigante di un cacho cora cu ta domina su atelier na Scuderie Sansevero, un palacio den e centro historico di Napoles.

“E ta cora pasobra esey ta e color di passion,” segun Esposito, ken a enfoca su investigacion riba e relacion entre arte contemporaneo y tradicional popular.

Resultado Sorteo
Februari 14

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
7320	9230	7694	1946
7683	2947	SUPER5	0260
7467	8257	-	9700

MERDIA	ANOCHI
CAT4CHI Sorteo # 4536	CAT4CHI Sorteo # 8474
7289	7673
6534	3123
6545	4037
MULTI-X FP	MULTI-X X3
BIG 4 Sorteo # 4536	BIG 4 Sorteo # 7518
8205	2097
MULTI-X X2	MULTI-X X2
1OFF Sorteo # 2592	1OFF Sorteo # 2223
5496	6145
ZODIAC Sorteo # 4536	ZODIAC Sorteo # 6277
9297 Sagitario	7049 Cancer
LUCKY 3 Sorteo # 1410	LUCKY 3 Sorteo # 1207
638	138
MULTI-X X5	MULTI-X X2

LOTTO 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	110.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA

03-04-05-13-17

Sorteo # 6743		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	81.000,-
14	x Match 4	
342	x Afl 8,00	

MINI MEGA

06-13-24-26

Sorteo # 1741		Mega Ball 08
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
6	x match 4	1.850.000,-
26	x Afl. 500,00	
451	x Afl 50.00	
563	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 2.850.000,-**

WEGA DI NUMBER KORSOU

Sorteo #

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Eagle:	San Nicolas:
Tel. 587 9011	Tel. 584 5712
EMERGENCIA	911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Homber di North Dakota acusa di impersona un oficial di ICE ora di entrega prizonero

(AP) - Un homber di North Dakota a keda deteni despues cu autoridadnan ta bisa el a impersona un oficial di Immigration and Customs Enforcement y a bay cu un prizonero for di prizon.

Agente local a bisa cu e incidente diamars a resulta di un eror humano y a causa di complacencia pero cu esaki no lo sucede mas.

Shane Al Randall, di Williston, ta acusa di impersona oficialnan, un delito menor. Documentonan di corte ta bisa cu empleado di Williams County Correctional Center na Williston a bisa e prizonero cu ICE lo bay busk'e. E prizonero despues a yama Randall "pa e bay busk'e," autoridadnan a bisa.

Randall a yega y bisa empleadonan di e prizon cu e tabata di ICE ora cu e no ta emplea pa e agencia y empleado a libera e prizonero, entregando esaki na su persona segun e documentonan di corte. E empleado di e prizon a haya sa dentro di 15 pa 20 minuut cu Randall no tabata un agente di ICE ora cu e oficial real a presenta, Williams County Sheriff Verlan Kvande a bisa. E oficialnan consecuentemente a haya y detene Randall y e prizonero sin incidente, su oficina a bisa den un declaracion.

E agente no lo tuma accion disciplinario contra e empleado, bisando cu el reuni cune y cu "realmente mi no ta kere cu tin algo cu mi por haci di banda disciplinario cu lo haci nan sinti pio di loke nan ta sinti caba. Nan ta sumamente descurasha pa e fayo aki y ciertamente mi no ta mira algo similar ta sucede atrobe."

E prizonero a ser haya na su cas segun e agente. El a ser deteni luna pasa pa maneha bao suspension y tabata bao aresto como un deteni di ICE. Awo el a ser hiba Ward County Detention Center na Minot, segun e oficial a informa.

Recordnan di corte ta indica cu Randall lo representa su mes. El a ser libera di prizon bao fiansa. Randall tabatin un fecha den corte inicial marca pa maart. E no a responde na mensahenan cu a manda na su persona pa comentario ni tampoco por a haya otro manera di contacta su persona.

E delito menor ta castigabel cu 360 dia den prizon y/of un boet di 3,000 dollar.

E autoridadnan lo evalua e potencial di cargonan contra e prizonero en conexion cu su liberacion. Su pais di origen no ta cla.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe nochi: parcialmente nubia cu un awasero breve
Den marduga y mañan: variablemente nubia cu algun awasero breve

Temperatura maximo 31 grado Celsius
Temperatura minimo 26 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 32 pa 36 grado Celsius
Uv index: 10

Bahada di solo : 6:46pm
Subida di solo : 7:02am

Biento:
Modera te basta fuerte for di direccion generalmente oost; forsa 4 te 5 (20 te 39 km/ora, 11 te 21 nudo)
Durante di dia fuerte te duro den rafaga; forsa 6 te 7 (40 te 61 km/ora, 22 te 33 nudo)

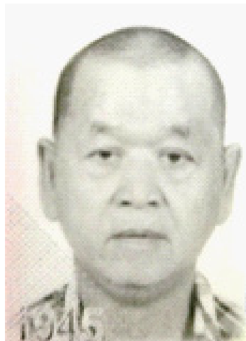
Situacion general di tempo: Diferencianan grandi di presion di aire den Caribe ta sosteniendo un biento basta fuerte te fuerte den region. Humedad abundante den nivelnan mas abou di atmosfera lo por produci algun awasero breve durante e periodo di pronostico aki.

Condicionan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protege di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil 1 pa 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: modera te localmente bruto cu olanan alrededor di 4 pa 7, localmente 8 te 9 pia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Shui Lam Fan
***26 January 1945 - †11 February 2025**

Casa: Shun Yi Fan Leung

Yiunan:
Po Wah Fan (Ricky) y Lan Chun Fan Wu
Po kwong Fan (Leo)
Po Yan Fan (Inonie)
Po Sing Fan (Steve)

Ruman:
Sui Ping Fan
†Shui king Fong Fan y casa
Shui Ping Ho Fan (Monica) y Wun Pui (Wan Boy) Ho
Shui Bil Fan (Hong Kong)
Shui Yen Fan (Hong Kong)

Nieto:
Shiu Kei Fan
Ka Gei Fan
Ka Lei Fan
Shui Fei Fan
Yiu Yueng Fan (Wallace)
Yui Gwan Fan (Ethan)
Yui Chun Fan (Chase)
Yui Ho Fan (Logan)

Su suanan y cuñanan:
Famia Leung (Hong Kong)
Famia Fan (Hong Kong)

Amiga di cas: Xiomara Saenz

Primo (a)nan:
Famia Ho
Famia Fan (Hong Kong)
Famia Leung (Hong Kong)

Benjamin Pick y Famia, Micheal Voz y Famia, Evelyn Figaroa y Famia, Dolfido Boekhoudt y Famia, Andres Hemering y Famia, John Hessen y Famia Ricardo Vrolijk y Famia, bisiñanan y conocirnan.

Ta invita pa **acto di despedida** cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home **diasabra 15 di februari 2025** di **9or pa 11or** di mainta. Cremacion lo tuma lugar despues den seno familiar.

Nos disculpa pero despues di despedida nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Drenta su portanan cu gradicimento,
drenta su tempel cu cantica di alabansa,
glorific'e, bendiciona su Nomber.
Salmo 100:4

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di:

dr. Rudolf M.M. Jessurun
"Rudy"
***25-04-1934 - † 28-01-2025**

Na nomber di su:
Esposa:
†Griselda Jessurun-Isenia

Yiu:
Carlos Jessurun y esposa Marlene Jessurun
Nieto y Nietanan:
Brandon Jessurun
Vanessa Jessurun
Venae Ehambe
Nieto yerno:
Joshua Ehambe

Rumannan
†Alfons Jessurun
†Georgine Pracht
†Tilly Clothilde Gietel
†Willy Dare
†Antonius Jessurun
†Angelique Wederfoort

Sua- y cuñanan:
† Nelson y Edith Isenia Frans
Noris y †Pablo Conradus Isenia
Winston y Olga Isenia Gutierres
Mayra y †Robert Barendregt Isenia
Ingrid y Johnny Carrega Isenia
Eric y Gerda Isenia Rosalia

Un danki special ta bay pa e dunadonan di cuido:
Renato y Vickie van Putten
Maria Bradford
Maria Dalila Castaño Quiceno

Ta invita pa asisiti na e acto di despedida cu lo tuma luga:
diasabra 15 di februari 2025 di 2:00 PM pa 4:00 PM
na Aurora Funeral, Cumana, Oranjestad. Sigui pa su ultimo luga di sosiego
na Santana di Sabana Basora

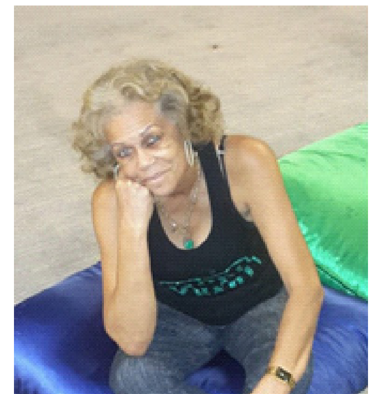
Nos disculpa cu despues di e entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Nos di famia Jessurun ta gradici tur famia, amigo y conocinan.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Sra. Wanda Maureen Filomena Winterdal
*09-02-1953 – †11-02-2025

Na nomber di su:
Tata: † Mario Croes

Mama: † Norma Bennett

Yiunan: Edwin, Joshua, Angelo, Sandro.

Nieto(a)nan: Joshney, Jolienne, Joshella, Joshua, Jeanmarc, Yeshua, Jean-Phillip, De'angeley, Benjamin-Ocean, Seychelle, Shaneeqa.

Rumanan:
Patricio Winterdal y Evan Winterdal Labasti
Delia Winterdal y yuinan na Aruba y Hulanda
Lourdes Raphaela -Winterdal y Adi Raphaela y yuinan na Hulanda
Ricardo Winterdal na Hulanda
Swinda Winterdal y yiu na Hulanda
Astrid Deweever - Winterdal y Roque Deweever y famia

Tanta y Omonan:
†George "Henry" Richardson y †Griselda Wilson y famia
†Carlton Bennet y †Calista Servud y famia
†George "Boyzie" Bennett
El Mosa "Mosa" Bennett y famia na Hulanda
† Johan Bennett y yiunan
† Jacinto Bennett y Oxiris y famia
Estra Hook y yiu na Corsow
Margo Bennett y yiunan na Hulanda
Marjolene Croes y yiunan
Ihanan, Subrina y subrinonan, prima y primonan, comer y compernan, amiga y amigonan, bisiñanan y conocirnan, ex coleganan di Holiday Inn Resort Aruba Beach & Casino y La Cabana Beach Resort & Casino y demas famia na Aruba, Merca, Hulanda, St. Eustatius, St. Maarten, Corsow, Saba.

Nos ta Lamenta cu despues di entiero nos no por risibi bishita di condolencia na cas. Nos kier a pidi nos disculpa si nos por a lubida un of otro famia den nos tristesa.

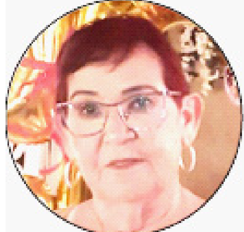
Oportunidad pa condolencia lo ta **diasabra 15 di Februari 2025** for di **7 or pa 9 or di anochi** na Aurora Funeral Home.

Acto di entiero lo tuma lugar **dialuna 17 di februari 2025**, di **2 or pa 4 or di merdia** na misa San Francisco di Asis Pro-Cathedral na Oranjestad despues lo sigi pa Santana central na Sabana Basora.

Aurora Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"El a laga recuerdonan super bunita atras y nos ta gradici Papa Dios pa tabata tin un Mama ehemplar.
Nos tin un ehempel pa sigi y ta roga Papa Dios pa ilumina nos y yuda mantene nos uni den su memoria.
Semper e lo ta den nos curazon."

Cu inmenso tristeza nos ta participa fayecimiento di nos Mama, Wela, Tanta y Prima stima

ELSA REGINA CROES
Mama Elsa of Elsa di Chido
⋆ 01-12-1946 - †09 -02-2025

Na nomber di **su esposo**: †Chido Croes

Su yiunan:
Alex y Angela
Susette y Mirouska
Ivette y Raymond (Monty)
Elton

Nieto y nietanan cu ta su preti wowo:
Zachery
Julissa
Steven
Ivienne
Raygen

Elsa awor a bay topa cu su rumannan cu a bay prome cu ne Tuyo, Aida, Dora y Loy.

Swa y cuñanan:
Theresita (Chita) Kelly
†Delin Lampe y †Binchi y famia
†Ina Gonzalez y †Landibal y famia
†Nicasio Croes y esposa Elsa y famia
†Marciano Croes y esposa Flora y famia
†Istela Maduro y †Hipolito y famia
Sofa Irausquin y esposo Juan y famia

Sobrina y sobrinonan:
Mildred y Arcadio Figaroa y famia, Ligia Croes y famia Suzie Croes y famia, Aletta van der Horn y famia, Yvonne y Edwin Tromp, Henky y Mayra Croes y famia, Sonny y Ivis Croes y famia, Aureen y Roly Werleman y famia, Wimpy y Marlene Croes y famia, Miriam y Giovanni Alders y famia, Humprey y famia, Sandra y famia, Marion y famia.

Suegranan:
†Livia Gomez y †Antonio Quiceno, Vale y Margo Croes

Tur su prima y primonan, ihanan, amiga di cas Charaima, **bon bisiñanan** Petra y Shontin Croes, Vera y Ronny, Jane Oduber, Maria Silva y **demas famia** Croes, Quiceno, Jansen, Van der Biezen, Hill, Erasmus, Kelly, de Cuba, Thiel, Figaroa, Werleman, Alders, Tromp, Kelkboom, Wester, Everon, van der Horn, Donata, Gonzales, Maduro, Lampe, Irausquin y de Mei ta keda invita pa compaña nos na e **acto di entiero** cu lo tuma lugar **Dialuna 17 di Februari 2025**. For di 11or pa 2.30 e restonan mortal lo ta reposa na cas Paradera 162-B y for di 3or pa 4or na Misa Santa Filomena y despues pa Santana Catolico na Paradera

Adres pa condolencia Paradera 162-B di 7or pa 10or anochi

Un danki pa e atencion ricibi di Dr. Daryanani, Dr. Boezeman y tambe un danki hopi especial pa e zuster y broedernan di piso A2 cu a sa di haci un trabao magnifco. Un danki general na tur cu a asisti na Hospital y na Zulay su ayudante na cas,

Diamars 18 Februari lo cuminza reza na cas tur anochi di 6:45 pa 8or. Y Diamars 25 Februari lo tin un Santo Sacrificio di Misa pa 7or di anochi, sigui pa un rosario di 8 dia na cas.

Aurora Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Señor ta mi wardador, mi n' tin falta di nada.
Den cunuco di yerba berde, E ta pone mi sosega.
E ta hiba mi na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa

Cu inmenso amor y gratitud den nos curason pa tur locual e la significa pa nos, famia Croes ta ununcia fayecimento cristian di:

Elisabeth Croes-Croes
Mihor conoci como El, Elsie, Juffrouw Croes
25-02-1951 / 12-02-2025

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Laga tur locual cu ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual mi laga atras keda bunita
Y laga esaki nan termina den tur bunitesa"

Cu inmenso tristesa na nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta participa fayecimento cristianamente di:

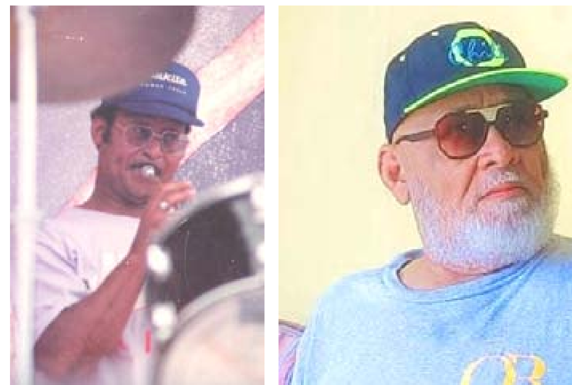
Sra. vda. Florentina Gomez-Giel
Mihor conoci como "Flora, Poja of Pooj"
⋆27-09-1940 - †12-02-2025

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Aurora Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Bou di alanan di Dios mi ta sigur"
Abo ku ta biba bou di amparo di Altisimo, ta hospedá den sombra di Dios Omnipotente, bisa Señor:
"Mi refugio, mi forti, mi Dios, den kende mi ta pone mi konfiansa"
Salmo 91:1-2

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Humphrey S. Hewitt
Cariñosamente yama "Piet"
⋆28-10-1949 - †31-01-2025

Acto di dedpedida lo wordo anuncia despues

Aurora Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador,
mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde
e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Juan A. Arcaya
"Juancho"
⋆20-10-1941 - †13-02-2025

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Optimismo cauteloso na India mientras Trump y Modi ta presenta plan pa fortalece cooperacion di defensa

(AP) — Tabatin optimismo cauteloso entre e expertonan militar na India mientras cu prome minister Narendra Modi y presidente di Merca Donald Trump a presenta plan pa incrementa e benta di sistemanan di defensa na New Delhi, incluyendo avionnan F-35 stealth, pa fortalece e relacion strategico entre Merca e India.

“E sector di defensa ta un negoshi di hopi placa, y India ta un di e cumprado mayor na mundo,” segun Lt. Gen. Vinod Bhatia, director-general pa operacionnan militar di India for di 2012 te 2014. “Mientras nos ta cumpra, Trump lo keda contento, pero seguramente lo expande nos poder di defensa convencional.”

E reunion a mustra cu “diplomacia di defensa ta central den diplomacia awendia,” Bhatia a bisa.

Den un declaracion conhunto na e Cas Blanco, e dos lidernan a anuncia plan pa firma un marco di cooperacion pa 10 aña mas den aña pa e Sociedad di Defensa Mayor entre Merca y India.

Modi y Trump “a compromete pa eleva cooperacion militar den tur aspecto — aire, tera, lama, espacio y ciberespacio — via entrenamento, ehercicio y operacionnan expandi, incorporando e tecnologianan mas nobo,” segun e declaracion.

E lidernan tambe “a compromete pa habri tereno nobo pa sostene despliegue internacional di e forsanan militar di Merca y India den e Indo-Pacifico, incluyendo miho logistica y intercambio di informacion,” e declaracion a bisa.

Mientras cu expertonan militar di India ta buscando pa diversifica e compra di defensa nacional, analistanan ta bisa cu lo tuma hopi aña pa India logra reduci su dependencia riba arma Ruso, mescos cu cooperacion di defensa expandi cu Merca.

Raja Mohan, un analista di e Institute of South Asian Studies na Singapur, a bisa cu e expansion di cooperacion di defensa lo tuma tempo. “Loke India kier ta co-produccion y mas investigacion y desaroyo den India mes. Esaki ta un proyecto di largo plaso,” el a bisa.

Ta dificil pa India keda dependiente riba Rusia pa equipo di defensa, mirando e dificultadnan pa haya piesanan di reemplaso y upgrade. Pero un acuerdo cu Merca pa F-35 stealth fighter jets no lo yena e necesidad di mas cu 100 avion, segun Rahul Bedi, un analista di defensa independiente na India.

“Nan no lo yega mañan,” Bedi a bisa. “Lo tuma hopi aña prome cu nan cuminsa drenta.”

Mientras cu e competencia strategico entre India y China a crece hopi den e ultimo añanan, India a diversifica su adkisicionnan di defensa via Merca, Israel y Francia, mientras cu e ta purba move pa autosuficiencia den e sector aki. Pero New Delhi ta leu ainda di supera su dependencia riba materialnan y piesanan di reemplaso for di Rusia, cual ta conta pa aproximadamente 60% di e equiponan di defensa di India.

Cu un frontera grandi y conflictonan prolonga cu Pakistan y China, India tambe ta depende hopi riba Moscu pa modernisacion di su forsanan militar.

“India ta enfrenta menasanan for di China y Pakistan, y un menasa di colaboracion entre Pakistan y China. Nos mester sistemanan tecnologicamente capaz di combati e menasanan aki, y un pais cu por duna nos e tipo di sistema aki ta Merca,” segun Lt. Gen. D.S. Hooda, ken tabata e comandante di e Comando Norte di e ehercito Indio di 2014 te 2016.

E crecemento di China como un potencia global tambe a pusha India mas cerca di Merca y di e Quad, un alianza strategico Indo-Pacifico entre Merca, India, Australia y Hapon.

E alianza strategico creciente ta acusa China di coercion economico y maniobra militar den e region, y e destabilisacion di e status quo, algo cu a causa hopi frustracion na Beijing, unda nan ta mira e relacion Indo-Mericano como un contrapeso contra e crecemento di China.

E miedo di India tocante e expansion teritorial Chines ta crece cada biaha mas fuerte cu e presencia di e armada Chines den e Oceano Indico y e esfuersonan di Beijing pa fortalece su lazo diplomatico no solamente cu Pakistan, pero tambe cu Bangladesh, Sri Lanka y Nepal.

“E menasa principal ta China, cual ta supera e capacidad di India,” Hooda a bisa.

Na comienso di e añanan 1990, rond di 70% di e arma di e ehercito Indio, 80% di su sistemanan aereo y 85% di su plataforma naval tabata di origen Sovietico. Entre 2016 y 2020, Rusia a suministra casi 49% di e importacionnan di defensa di India, mientras cu Francia y Israel tabata 18% y 13%, respectivamente, segun e Instituto di Investigacion pa Paz di Stockholm.

E compranan grandi for di Merca a inclui avionnan di patruya maritimo di distancia largo, avionnan di transporte C-130, misil y dronenan.

E benta di defensa tambe por contrapesa e deficit comercial entre e dos paisnan, Hooda a bisa.

“Esaki ta un ‘win-win’ pa tur dos. Merca lo haya mas negoshi, y nos lo haya arma modernisa,” Hooda a bisa. “Esaki tambe lo yuda pa reduci e tension riba tarifanan y deficit comercial.”

Minister Aleman ta rechasa keho di Vance riba e estado di democracia den Europa

(AP) — Minister di defensa di Alemania a rechasa fuertemente e keho cu vice-presidente di Merca, JD Vance, a haci ayera tocante e estado di democracia na Europa, bisando nuebe dia prome cu e eleccion di su pais cu ta "inaceptabel" pa haci un comparacion entre e region aki y gobiernonan autoritario.

Vance a duna un discurso na Conferencia di Seguridad di Munich ayera, unda el a lansa critica riba gobierno Europeo tocante libertad di expresion, bisando cu e ta preocupa cu esaki ta "den retiro" den e continente.

"Pa hopi di nos na e otro banda di e Atlantico,e ta parce mas y mas manera interesnan bieu cu ta sconde patras di palabra mahos di e epoca Sovietica manera desinformacion, simplemente pasobra nan no ta gusta e idea cu un persona cu un otro punto di bista por expresa un opinion diferente, of, pio ainda, gana un eleccion," Vance a bisa.

Minister di Defensa Aleman, Boris Pistorius, ken a papia algun ora despues, a bisa cu e no por laga e discurso pasa sin reacciona. "Si mi a comprend'e bon, e ta compara condicionnan den algun parti di Europa cu e di regimen autoritario," Pistorius a bisa. "Esey ta inaceptabel, y esey no ta e Europa ni e democracia den unda mi ta biba y unda mi ta coriendo campaña actualmente."

Vance tambe a conta lidernan Europeo cu "si boso ta core pa boso mesun votadonan, no tin nada cu Merca por haci pa boso." El a bisa cu ningun democracia por sobrevivi si nan ta dicidi cu preocupacionnan di miyones di votadonan "no ta bale of no merece ser considera."

"Democracia ta basa riba e principio sagrado cu e bos di e pueblo ta conta," el a bisa. "No tin luga pa 'firewalls.'"

Vance no a duna mas splicacion tocante esey. Pero partido politiconan principal na Alemania ta afirma cu nan no lo traha hunto cu Alternative for Germany (AfD), un partido di ultra-derecha y anti-inmigracion. E postura aki ta wordo conoci como un "firewall."

Encuestanan a pone AfD na segundo lugar prome cu e eleccion nacional di 23 di februari cu aproximadamente 20% di sosten di pueblo.

Pistorius a contra-argumenta cu "cada opinion tin su bos den democracia. E ta haci posibel pa partido parcialmente extremista manera AfD core campaña completamente normal, mescos cu tur otro partido."

El a menciona cu e candidato di AfD pa canciyer, Alice Weidel, tabata riba television Aleman anochi hunto cu e otro candidato."

Pero el a agrega cu "democracia no ta nifica cu e minoridad cu ta grita mas automaticamente tin rason." "Democracia mester por defende su mes contra e extremistanan cu kier destruy'e," el a bisa.

Rebeldenan sosteni pa Ruanda ta declara cu nan a tuma segundo aeropuerto den Congo y ta avansando pa Bukavu

(AP) — Rebeldenan di M23 sosteni pa Ruanda na Congo a declara ayera cu nan a tuma control di un segundo aeropuerto den e region despues di varios dia di ofensiva, mientras cu e Organisacion di Nacionnan Uni (ONU) ta alerta cu e intensificacion reciente di bringamento cu forsanan gubernamental a laga 350,000 hende desplasa sin refugio.

Fuente localnan a bisa cu rebeldenan di M23 a rondona e area rond di aeropuerto nacional di Kavumu. Nan tambe a relata cu nan a mira un grupo grandi di soldadnan core for di e pueblo mientras e bringamento tabata sigui.

The Associated Press no por confirma ken tin control di e aeropuerto, cual ta localisa mas o menos 30 kilometer for di e ciudad di Bukavu, capital di e provincia di South Kivu. Funcionarionan gubernamental y lidernan di sociedad civil no a duna comentario inmediatamente.

Aeropuerto di Kavumu a bira un obhetivo despues cu rebeldenan di M23 a tuma e ciudad mas grandi di e region, Goma, incluyendo su aeropuerto internacional, fin di januari. Goma ta un centro crucial pa comercio y ayudo humanitario, cu a brinda refugio na hopi di e casi 6.5 miyon hende desplasa den e conflicto, cual ta e crisis humanitario mas grandi di mundo.

Vocero di M23, Lawrence Kanyuka, a bisa riba X cu rebeldenan a tuma e aeropuerto di Kavumu y e area den bisindario pa "elimina e menasa na su fuente."

"E aeropuerto tabata un peligro pa e poblacion civil," el a bisa.

Ministerio di Comunicacion di Congo a emiti un declaracion criticando e rebeldenan pa viola un alto-el-fuego cu lidernan regional a pidi. Nan a bisa cu e rebeldenan tabata "impone un guera urbano atacando e posicionnan di FARDC (ehercito Congoles) cu ta purba evita derrame di sanger na Bukavu."

Un lider di sociedad civil den Kavumu a relata cu el a mira soldadnan "bandona nan posicionnan y dirigi nan mes na Bukavu."

"Esaki a crea miedo den comunidad (y) mi a tuma e medidanan necesario pa protege mi famia," el a bisa, papiando riba condicion di anonimidad pa miedo di represalia.

Caos y panico entre residente E M23, cual ta ricibi sosten di mas o menos 4,000 trupa di Ruanda, ta e grupo rebelde mas predominante entre mas di 100 grupo arma cu ta bringa pa control den Oost Congo, e region rico di mineral. E rebelion a mata al menos 2,000 hende den y rond di Goma y a laga shen miles hende desplasa sin refugio, segun ONU y autoridadnan Congoles.

E avance reciente di e rebeldenan a causa caos y panico entre residente den diferente parti di South Kivu. Algun a huy for di Kavumu bayendo direccion di Bukavu, mientras otronan tabata sali for di Bukavu pa otro pueblonan den e region. Hopi hende tabata cumpra provisionnan pa nan hogar, mirando cu e actividad economico a collapse. "Mi a nota cu soldadnan tabata bandona nan posicionnan y core bay, pues mi a bisa mi mes cu mi no por keda aki mas," segun Chirimwami Alexis, un di e residentenan cu a huy for di Kavumu. "Nos tin miedo pasobra hende ta move sin preparacion ni cuminda. Nos ta huy solamente pa via di e situacion," el a agrega.

Siman pasa, e rebeldenan a declara un alto-el-fuego unilateral cu e gobierno a critica como falso. Nan a sigui avansa pa Bukavu, tumando control di varios pueblo cerca, e mas reciente Katana, cu nan a tuma ayera. E pueblo ta 7 kilometer leu for di aeropuerto di Kavumu.

Lidernan Africano lo tene un cumbre

E Agencia di Refugiado di ONU a bisa ayera cu shen miyones di hende desplasa ta den refugionan improvisa, iglesia, scol y hospital.

"Bombardeo di artileria a destrui 70,000 refugionan di emergencia rond di Goma y Minova den e provincianan di North y South Kivu, lagando aproximadamente 350,000 hende desplasa," segun e agencia.

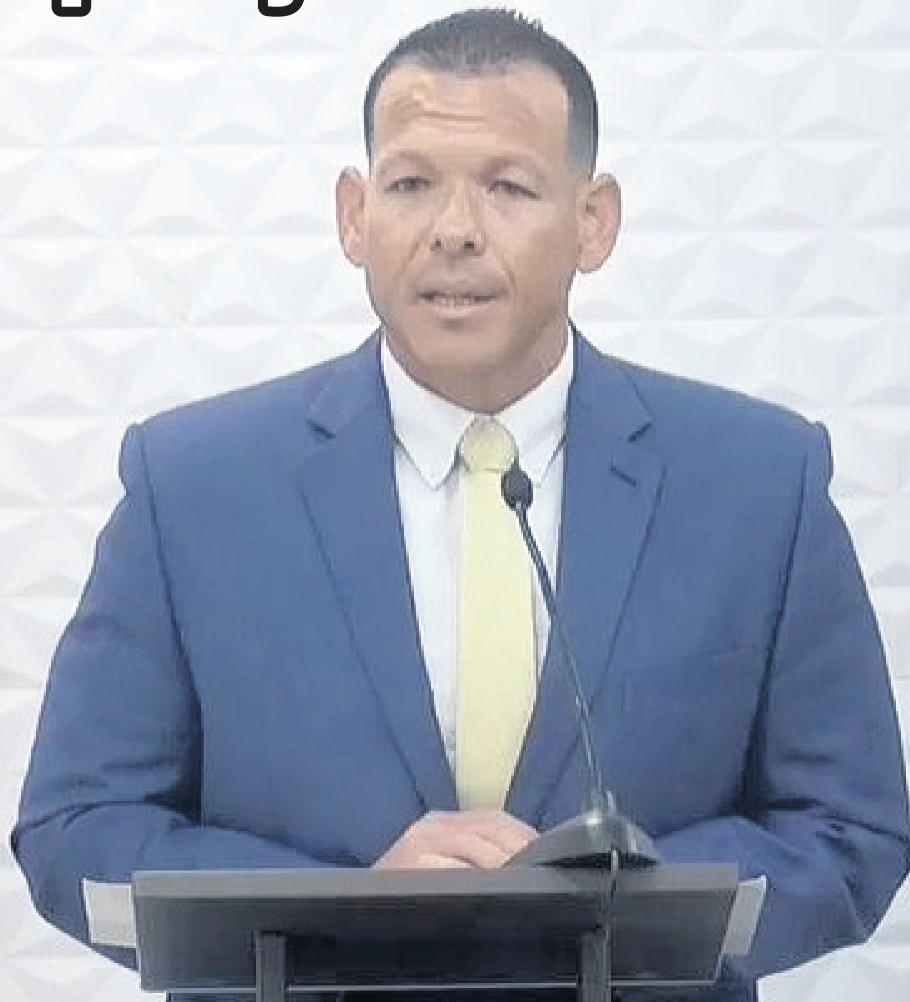
Lidernan Africano lo reuni na Etiopia e weekend aki pa un cumbre di e Union Africano, un organismo pa henter e continente cu anteriormente a ser critica pa su falta di accion durante conflictonan den diferente parti di e region.

Un reunion reciente di lidernan di Oost y Zuid Africa a pidi un alto-el-fuego na Oost Congo, pero no a exigi pa e rebeldenan di M23 stop cu nan ofensiva.

ARUBA VANDAAG

Zaterdag 15 februari 2025 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Landsrecherche onderzoekt fatale schietpartij in Madiki Kavel

Pagina 3

Sociaal Economische Raad belicht probleem van vele verlaten gebouwen en huizen

Pagina 2

Arubaanse regering installeert eerste Studentenraad in Nederland

Pagina 4

ARUBA VANDAAG

Premier heeft overleg met Staatssecretaris

Aruba en Nederland streven naar akkoord over Rijkswet per 1 mei 2025

Premier Evelyn Wever-Croes was afgelopen week in Nederland voor een werkbezoek om verschillende belangrijke vergaderingen voor Aruba bij te wonen. De focus van deze reis lag op de besprekingen over de Rijkswet, die een verlaging van de rente op de Covid-schuld zou betekenen.

Om de Rijkswet en andere relevante onderwerpen te bespreken, had de premier een overleg met de Staatssecretaris van Koninkrijksrelaties, de heer Zsolt Szabo.

Rijkswet

Tijdens de bijeenkomst werd geconcludeerd dat Nederland zeer tevreden is over de voortgang van de onderhandelingen tot nu toe en de geboekte vooruitgang. Er werd gesproken over verschillende relevante punten in de onderhandelingen. Aan het einde van de vergadering waren zowel Aruba als Nederland optimistisch dat de Rijkswet op tijd aan de parlementen zal worden aangeboden voor de deadline van 1 mei 2025. Dit is zeer positief nieuws voor Aruba.

Met de Rijkswet zal de rente die Aruba betaalt op de schuld bij Nederland dalen van het huidige tarief van 5,1% naar 3,4%. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat ook de schuld van vóór de pandemie onder het nieuwe rentetarief van 3,4% zal vallen.

De onderhandelingen zullen doorgaan en er zal hard blijven worden gewerkt om zo snel mogelijk tot een consensus te komen.

Andere onderwerpen

Tijdens de ontmoeting met de heer Szabo kwamen ook andere relevante onderwerpen aan bod, zoals de nieuwe beleidsmaatregelen in de Verenigde Staten. De Staatssecretaris was geïnteresseerd in de mogelijke gevolgen hiervan voor Aruba, op basis van de beslissingen die de nieuwe Amerikaanse regering heeft genomen. Premier Wever-Croes gaf een uitgebreide toelichting op verschillende scenario's. Daarnaast toonde de Staatssecretaris interesse in de politieke situatie op Aruba en de voortgang van de kabinetsformatie.

"Tijdens al mijn ontmoetingen in Nederland benadruk ik de financiële stabiliteit van ons land en het belang om deze stabiliteit in de toekomst te behouden. Dit was opnieuw een constructieve vergadering, maar het belangrijkste is dat Nederland ook overtuigd is dat een akkoord haalbaar is. Daarom blijven we werken om dit doel te bereiken voor 1 mei 2025," verklaarde Wever-Croes in een persbericht afgelopen weekend.

Sociaal Economische Raad belicht probleem van vele verlaten gebouwen en huizen

Herbestemming noodzakelijk om de verloedering van ruimte in Aruba aan te pakken

Figuur 2: Cyclisch figuur van nadelige effecten (op diverse niveaus)

Bron: SER

Voor een land met een relatief kleine bevolking is het moeilijk te geloven dat er zoveel verlaten gebouwen zijn in een deplorabele staat. De Sociaal Economische Raad (SER) maakt zich zorgen over het aantal leegstaande overheids-, commerciële en residentiële gebouwen die vervallen zijn of in een staat van verloedering verkeren op Aruba.

SER beschouwt dit als een verspilling van ruimte die bovendien een reeks negatieve gevolgen met zich meebrengt. Dit kan resulteren in een vicieuze cirkel die moeilijk te doorbreken is en heeft geleid tot het fenomeen van 'chollers' die door Aruba zwerven.

Er zijn drie fasen in de cyclus waarin een gebouw in verval raakt na leegstand. Als er snel wordt ingegrepen, kan het proces tijdig worden gestopt om grote problemen in de toekomst te voorkomen, aldus SER. De adviesraad stelt dat verschillende factoren bijdragen aan de aanhoudende leegstand van gebouwen op Aruba. Een van de grootste obstakels is het gebrek aan wet- en regelgeving. Er is bijvoorbeeld geen wettelijke basis voor zogenoemde 'taxateurs', oftewel experts die de waarde van gebouwen taxeren. Bovendien moet het parlement de verkoop van overheidsgebouwen goedkeuren. SER prijst innovatieve initiatieven zoals het uitwisselen van gebouwen, maar zonder de benodigde wetgeving blijft de verloedering van gebouwen voortduren.

Momenteel wordt in Aruba grotendeels gewerkt op basis van jurisprudentie, met name het Didam-arrest uit Nederland. Dit arrest gaf gemeenten de wettelijke ruimte om in te grijpen bij leegstaande gebouwen, zelfs als deze in privébezit zijn, zodra zij overlast veroorzaken. In Aruba zijn reeds stappen gezet voor uitwisselingsprocedures, maar volgens SER komen deze nog te weinig voor.

Erfkwesties en bureaucratische obstakels

Een ander obstakel is dat erfgenamen tot en met de zesde graad rechten op een gebouw of huis behouden, zelfs als deze niet volledig zijn afgebouwd. Hoewel een rechter de verkoop kan afdwingen, zijn slechts weinigen zich hiervan bewust.

Daarnaast is de implementatie van bestaande wetgeving gebrekkig. Boetes worden bijvoorbeeld niet opgelegd, en bouwvergunningen (bouwvergunning van DOW) worden soms toegekend zonder dat een aanlegvergunning van DIP is verleend. "Er is een discrepantie tussen de afdelingen DOW en DIP, terwijl samenwerking juist vereist is. En als bureaucratie verbeteringen in de weg staat, is het tijd om maatregelen te nemen," aldus SER.

De SER doet een reeks aanbevelingen aan de regering om deze problematiek aan te pakken en het aantal verlaten gebouwen en huizen te verminderen, in lijn met duurzame ontwikkelingsdoelen. De overheid zou kunnen beginnen met haar eigen gebouwen, door het complexe proces van de verkoop van overheidsgebouwen te herzien. Als blijkt dat het ruilen van gebouwen werkt, zou dit op bredere schaal moeten worden toegepast. Hiervoor is echter standaardisatie nodig, inclusief wettelijke normen en eisen voor taxateurs.

SER maakt zich zorgen dat de bureaucratische rompslomp binnen en rond de publieke sector een obstakel vormt voor het faciliteren van herbestemming van gebouwen. Dit probleem is met name zichtbaar in de 'Caya Grandi', waar de interesse van investeerders lijkt af te nemen, terwijl de ruimte nieuw leven ingeblazen zou kunnen worden. Gevolg hiervan is dat veel gebouwen in de hoofdstraat in een deplorabele staat verkeren. Er is weinig verschil tussen gebouwen die momenteel in gebruik zijn en die welke leegstaan, doordat er onvoldoende onderhoud plaatsvindt. Dit leidt tot een beeld van verval, wat allerlei problemen met zich meebrengt. Waar herbestemming geen optie is, zouden gebouwen gesloopt moeten worden. Maar zelfs een sloopvergunning verkrijgen is een gecompliceerd proces. "Als er echt wordt geprobeerd om alternatieven en oplossingen te vinden, maar procedures alles bemoeilijken vanwege bureaucratie, dan wordt het een gigantische opgave om dit probleem op te lossen," aldus SER.

De rol van de private sector

De overheid moet ervoor zorgen dat DOW meer autoriteit krijgt om controles uit te voeren, waarbij inspecteurs boetes kunnen opleggen wanneer gebouwen of huizen in een staat van verval verkeren. Momenteel bestaat er een discrepantie waarbij soms eerst de bouwvergunning wordt toegekend door DOW, terwijl de aanlegvergunning van DIP nog ontbreekt. Boetes kunnen ervoor zorgen dat bouwvergunningen correct volgens de procedure worden verleend.

Bureaucratische processen moeten herzien worden om structurele leegstand van gebouwen en huizen te voorkomen en herbestemming te bevorderen, zodat 'chollers' zich geen toegang toe-eigenen. Om dit te realiseren, moeten publieke afdelingen geprofessionaliseerd worden, met herscholing van personeel om optimaal te functioneren bij het verzamelen van data en het implementeren van beleid. "Dit is een essentiële vereiste: er moet worden geïnvesteerd in een datasysteem waarin leegstaande gebouwen worden gemonitord en geanalyseerd. Dit zal bijdragen aan het identificeren van probleemgebieden en het formuleren van geschikte wetgeving, regelgeving en beleid om verloedering en verval met alle bijbehorende gevolgen te voorkomen.

Bovendien zal zo'n systeem helpen om de efficiëntie binnen en tussen overheidsdepartementen te verbeteren, zonder dat er extra personeel nodig is."

Politieagenten betrokken bij dodelijke schietpartij in Aruba geschorst

Landsrecherche onderzoekt fatale schietpartij in Madiki Kavel

Op zondagochtend 9 februari 2025 vond een tragisch incident plaats waarbij de 19-jarige A.C. Lanoy om het leven kwam na te zijn geraakt door politiekogels. Dit voorval heeft diepe emoties losgemaakt binnen de gemeenschap en roept veel vragen op.

Achtergrond van het incident

Volgens de officiële verklaring van het Korps Politie Aruba begon het incident rond 05:00 uur in de vroege ochtend, toen een patrouille van het politiebureau Noord een Toyota Vitz opmerkte die met gedoofde lichten en roekeloos rijgedrag op de weg reed.

De politie gaf het voertuig meerdere signalen om te stoppen, maar de bestuurder negeerde deze bevelen en zette de achtervolging voort. Bij aankomst in Madiki probeerde de politie het voertuig te laten stoppen. Volgens de eerste rapporten reed de auto op dat moment in op de agenten, waarop de politie zich genoodzaakt voelde om te schieten.

De bestuurder, A.C. Lanoy, werd geraakt door politiekogels. Direct na het incident werd een ambulance opgeroepen, maar medische hulp kon hem niet meer redden. Een forensisch arts stelde ter plaatse de dood van de jongeman vast.

Naast forensische experts waren ook technische politie-eenheden, slachtofferhulp en andere autoriteiten ter plaatse om het onderzoek te starten.

Onderzoek door de Landsrecherche

Gezien de betrokkenheid van politieagenten bij een incident met een dodelijke afloop, is zoals gebruikelijk een onafhankelijk strafrechtelijk onderzoek gestart door de Landsrecherche van Aruba. Dit is een neutraal onderzoeksorgaan dat onafhankelijk opereert van het Korps Politie Aruba. Het onderzoek staat onder leiding van het Openbaar Ministerie.

De betrokken agenten zijn gehoord als verdachten en zijn gedurende het onderzoek geschorst. Hen is de toegang tot politiefaciliteiten ontzegd.

Het Openbaar Ministerie (OM) erkent de grote impact van deze schietpartij op de Arubaanse gemeenschap en heeft verklaard dat het, voor zover de lopende onderzoeken dat toelaten, regelmatig updates zal verstrekken over de voortgang van het onderzoek.

Publieke reactie en oproep tot transparantie

Het incident heeft veel vragen opgeroepen binnen de gemeenschap. Op sociale media circuleert een beveiligingscamera-opname, waarin naar verluidt 18 schoten door de politie te horen zijn. Dit aantal is een van de meest controversiële aspecten van het incident, en veel mensen eisen duidelijkheid over de toedracht.
De familie van het slachtoffer, samen met een groot deel van de gemeenschap, roept op tot een eerlijk, onpartijdig onderzoek en hoopt op antwoorden over de omstandigheden waarin de schoten zijn gelost.

Het Korps Politie Aruba heeft zijn medeleven betuigd aan de nabestaanden van A.C. Lanoy en roept mensen op die mogelijk relevante informatie hebben om contact op te nemen met de anonieme tiplijn 11141.
Het onderzoek van de Landsrecherche en het Openbaar Ministerie is nog gaande. De autoriteiten hebben beloofd de gemeenschap zo goed mogelijk te informeren over verdere ontwikkelingen.

Hoogste justitiële autoriteiten roepen op tot rust en veiligheid, maar veroorzaken meer verwarring en wantrouwen
Tijdens een regeringspersconferentie op dinsdagochtend spraken demissionair minister van Justitie Rocco Tjon en de hoogste leiding van de Arubaanse justitiële keten over de nationale veiligheid en de fatale schietpartij waarbij afgelopen weekend een jongeman om het leven kwam. De justitiële autoriteiten riepen de gemeenschap op om kalm en veilig te blijven, vooral met het oog op het naderende carnaval.
Transparantie of verwarring?
Minister Tjon gaf aan dat hij de persconferentie had belegd vanwege de vele vragen die de laatste dagen binnenkwamen bij het Openbaar Ministerie en de politie, met name over de veiligheid rondom de carnavalsactiviteiten en de dodelijke schietpartij waarbij twee politieagenten een 19-jarige jongeman neerschoten na een achtervolging.

Hij benadrukte dat het doel van de persconferentie was om alle vragen te beantwoorden, transparantie te bieden en verkeerde interpretaties te voorkomen. Toch leek de bijeenkomst averechts te werken, aangezien de minister en justitiële autoriteiten weinig concrete informatie gaven over het schietincident. Dit leidde tot meer verwarring en frustratie binnen de gemeenschap.

Oproep tot grondig onderzoek

Minister Tjon erkende de grote impact van het incident op de samenleving en verzekerde dat er een grondig onderzoek zal plaatsvinden. Hij bevestigde dat er veel vragen zijn en dat alleen een diepgaand onderzoek antwoorden kan bieden.

Volgens de minister is het onderzoek onmiddellijk gestart en wordt het uitgevoerd door de Landsrecherche, die rechtstreeks onder de Procureur-Generaal valt. Hij vroeg de bevolking om justitie de tijd en ruimte te geven om het onderzoek uit te voeren.

"Op het juiste moment zullen de bevindingen mogelijk aan een rechter worden gepresenteerd en zal alle informatie gedeeld worden met degenen die vragen hebben, zodat er duidelijkheid komt," verklaarde Tjon.
Desondanks kon hij geen specifieke tijdlijn geven over de duur van het onderzoek, omdat er rekening moet worden gehouden met verschillende factoren, zoals het horen van getuigen. De minister deed een oproep aan iedereen met informatie over het incident om zich te melden bij de Landsrecherche.

Nationale veiligheid tijdens carnaval

Naast de schietpartij stond de minister stil bij de openbare orde en veiligheid tijdens de carnavalsperiode. Hij benadrukte dat de justitiële autoriteiten verantwoordelijk zijn voor het waarborgen van de veiligheid van iedereen, ongeacht meningen over justitie.
"Wij hebben de verantwoordelijkheid en plicht om de veiligheid voor iedereen te garanderen," verklaarde Tjon.

Hij verzekerde dat de voorbereidingen voor de veiligheid rondom carnaval exact hetzelfde zijn als in voorgaande jaren en dat er geen wijzigingen zijn in de samenwerking tussen het Korps Politie Aruba (KPA) en het Openbaar Ministerie (OM).

Persconferentie roept kritiek en wantrouwen op

Ondanks de oproep tot transparantie bleef de persconferentie vaag en ontwijkend. Op cruciale vragen van journalisten, zoals de verdenkingen tegen de betrokken agenten, kon de Procureur-Generaal geen antwoord geven. Ook weigerde hij de initialen van de verdachten vrij te geven.

Op sociale media en binnen de gemeenschap werd de persconferentie dan ook bekritiseerd. Veel burgers vroegen zich af wat het nut was van de bijeenkomst als er geen concrete informatie werd verstrekt. Velen uitten hun wantrouwen en angst, ondanks de geruststellende woorden van de justitiële autoriteiten. Ondertussen bevestigde het Openbaar Ministerie dat de betrokken politieagenten zijn geschorst, de toegang tot politieposten is ontzegd en dat zij als verdachten worden gehoord in het onderzoek naar de fatale schietpartij.

De gemeenschap blijft wachten op antwoorden, terwijl de Landsrecherche haar onderzoek voortzet.

Wie gaat de rijkswet...*Om zeep helpen...?*

In een recente verklaring heeft onze premier verklaard dat vooruitgang wordt geboekt in de onderhandelingen over de ontwerp-prijkswet financieel toezicht. Dat zou goed nieuws zijn als we enige bevestiging zouden kunnen krijgen van de andere partij aan tafel, wat niet het geval is. We wensen niet te hoeven twijfelen aan de woorden van de premier maar zolang we niet meer over de zaak te horen krijgen, blijven we daarop wachten. Dat is geen kwestie van scepsis, maar de wens tot toegang tot degelijke informatie.

De belangrijkste kwestie is dat er nog altijd een uiteindelijke beslissing moet komen, waarbij de partijen echt tot een akkoord zijn gekomen. Daarmee is de onzekerheid nog niet verdwenen want men zal af moeten wachten wat de behandeling van het voorstel in de Staten van Aruba voor resultaat zal hebben. Em hier gaat wellicht de schoen wringen, want zonder goedkeuring krijgen we een herhaling van hetgeen bij het vorige voorstel is gebeurd waardoor er uiteindelijk geen consensuswet mogelijk bleek. En we zien nu eigenlijk minder perspectief voor goedkeuring door de veranderingen in de samenstelling van de Staten sinds de laatste verkiezingen, waar de kleine partijen die de rijkswet ondersteunden grotendeels verdwenen zijn. De twee grote partijen hebben samen 17 van de 21 zetels in handen en dat houdt in dat het merendeel van de stemmen die het voorstel kunnen dragen van beide of van één van de twee zouden moeten komen. Gedurende de recente verkiezingscampagne toonde geen van deze twee partijen zich voorstander van de rijkswet op het financieel toezicht.

Welnu, in de wetenschap dat de beoogde kleine coalitiepartner van het nieuw te vormen kabinet wel voorstander van de rijkswet is, moet dit in de gevoerde onderhandelingen om tot een coalitie te komen tot stevige debatten hebben geleid om wellicht tot een acceptatie door de christendemocratische partij te geraken, wil men überhaupt een kabinet tot stand brengen. Hoewel we weten dat het gesprek met de Gouverneur vertrouwelijk is lijkt het ons aannemelijk dat dit daar onderwerp van gesprek moet zijn geweest. Na het onderhoud met de Gouverneur is door beide partijen verklaard dat men het vaste voornemen had om tot een coalitie te komen en dat zaken nu in de fase van de screening van kandidaat-ministers zouden zijn beland.

Dat brengt ons dan bij de volgende vraag: als het nieuwe kabinet al zo dicht bij een afronding van de formatie is en spoedig zelfs zal aantreden, is het dan logisch om de demissionaire premier alleen te laten onderhandelen? Zou men niet zelf nu bij de onderhandelingen betrokken moeten zijn? Of moeten we concluderen dat, als er aanstonds een akkoord is bereikt over het wetsvoorstel, de nieuwe regering dat voorstel zal ondersteunen en op loyale wijze de resterende route zal afleggen met de Nederlandse regering? Dat zou namelijk betekenen dat de christendemocratische fractie in de Staten een wetsvoorstel gaat ondersteunen dat door hun aartsrivaal is onderhandeld? En dat zou dan ook inhouden dat de nieuwe oppositie, met verschillende nu nog demissionaire ministers, de handen vrij zal hebben om eventueel de wet niet te steunen, zoals in het verleden ook is gebeurd? Bijvoorbeeld met het voorstel van hun eigen regering, ter wijziging van de lokale toezichtwet. We kunnen ons nog de grote glimlach van de ministers herinneren, die in hun nopjes leken met de afwijzing, in plaats van het voorstel in te trekken omdat het geen spaan heel liet van wat er met Nederland was vastgelegd in het protocol.

Uiteindelijk heeft die manoeuvre niets uitgehaald omdat met dat clowneske amendement de wetswijziging nooit in werking trad. Daar bovenop komt de genoemde ervaring met het rijkswetsontwerp dat niet werd goedgekeurd omdat, helaas voor Nederland, de Arubaanse Staten 'soeverein' is en zich niet hoeft te voegen naar de wensen van de regering.

Met dit alles voor ogen zien we geen vooruitgang, want zelfs als het tot een akkoord met Nederland komt, is de waarschijnlijkheid groot dat in de Staten het voorstel een 'aangekondigde dood' tegemoet gaat. We hebben in de recente Statenvergadering over dit onderwerp kunnen waarnemen dat de negatieve tonen ten aanzien van de wet overheersten.

Dit laat uiteraard dezelfde vragen op tafel: zijn de partijen die met de formatie bezig zijn op de hoogte van de onderhandelingen en ondersteunen zij het uiteindelijke resultaat? Hebben zij toch een vertegenwoordiger aan de onderhandelingstafel om te garanderen dat zij aan bod komen of laat men alles over aan de politieke tegenstander terwijl zij degenen zijn die als nieuwe regering dit moeten gaan uitvoeren? Is er al een akkoord tussen de nieuwe coalitiegenoten dat men het voorstel zal ondersteunen? Is de christendemocratische partij dan omgegaan en ondersteunt men nu het voorstel en zal men ook de eigen fractie instrueren om voor het voorstel te stemmen? We kunnen ons nog goed heinneren hoe die fractie in 2015 in rouwkleding naar de Staten kwam, waar men weinig anders kon doen dan de opdracht van de partij uit te voeren en de lokale toezichtwet goed te keuren. Gaan we nu een herhaling zien van die gebeurtenis?

Voorlopig krijgen we natuurlijk geen enkele duidelijkheid, van geen van beide kanten. Dat is niet goed maar daar zijn we inmiddels aan gewend. In ieder geval kan men ons niet beletten een eigen analyse uit te voeren. Feit is dat de demissionaire premier in haar eentje met de Nederlandse regering onderhandelt. Wellicht is er toch een 'backchannel' nar de formatie, maar als men dit niet toegeeft, dan bestaat die niet, naar ons inzicht. Dat zou dan inhouden dat de nieuwe regering het voorstel kan verwerpen, of ervoor kan zorgen dat hun fractie in de Staten het voorstel verwerpt, met het argument dat men niet betrokken was bij de totstandkoming. Is dat niet het geval dan moet men rekening houden met de kritiek van hun achterban dat men de politieke tegenstander heeft laten dicteren waarmee men zal moeten regeren. Er wordt hier van verschillende kanten verstoppertje gespeeld, maar dat kan toch niet eeuwig duren.

Na verzoek van studenten in Nederland

Arubaanse regering installeert eerste Studentenraad in Nederland

Tijdens haar bezoek aan Nederland voor verschillende vergaderingen was premier Evelyn Wever-Croes aanwezig bij het Kabinet van de Gevolmachtigde Minister van Aruba in Den Haag, het Arubahuis, voor de installatie van de eerste Studentenraad voor Aruba in Nederland.

De premier gaf aan dat het idee voor dit project een jaar geleden is ontstaan tijdens een bijeenkomst met studenten, waarin zij deze aanbeveling naar voren brachten. Nu, een jaar later, heeft de Arubaanse regering dit verzoek van de studenten kunnen realiseren door de oprichting van de Studentenraad.

Om dit project tot een succes te maken, zijn Arubaanse studenten die in verschillende regio's van Nederland studeren geselecteerd als leden van de Studentenraad. Hun taak is om de Arubaanse studenten in Nederland te vertegenwoordigen en hun zorgen en/of aanbevelingen kenbaar te maken. Daarnaast krijgen deze studenten inspraak, wat betekent dat zij een stem hebben in het algemene beleid dat de Arubaanse regering voert met betrekking tot studenten.

Samen met hun mentoren in elke regio zullen de studenten verantwoordelijk zijn voor het inventariseren van de behoeften en het aandragen van oplossingen. Het doel hiervan is dat de regering deze behoeften beter kan adresseren en zo de levenskwaliteit van Arubaanse studenten in Nederland kan verbeteren. Dit zal hen zeker helpen om succesvol te zijn in hun studie.

Het slavernijverleden als excuus om...*De Rijkswet financieel toezicht af te wijzen...*

Aruba is niet vertegenwoordigd in het comité van het Koninkrijk dat de organisatie op zich neemt van de activiteiten die ontplooid zullen worden rondom het thema slavernijverleden. De reden zou de wijze zijn waarop Nederland Aruba heeft behandeld in de kwestie van de ontwerp-rijkswet financieel toezicht, waar Aruba een hoger rentetarief moet betalen dan de andere twee eilanden, die op grond van hun rijkswet financieel toezicht dat voordeel kennen. Onze huidige minister van financiën heeft dit tot een persoonlijke oorlog gemaakt, waarbij zij het standpunt inneemt dat er niet wordt samengewerkt in het slavernij-project en heeft dus ook alle activiteiten aan Arubaanse kant stopgezet.

De ministeriele actie zal wellicht niet veel mensen slapeloze nachten bezorgen daar het een thema is dat publiekelijk niet veel aandacht trekt. Haar aankondiging heeft dan ook niet gezorgd voor een politieke aardverschuiving of iets in die trant. En als de minister zelf al niet zo veel trek leek te hebben om die slavernij-aangelegenheid aandacht te geven, dan heeft ze hier een geweldig wapen gevonden dat aan twee kanten snijdt, beide in haar voordeel.

Maar dan blijven we nog zitten met een paar vreemd ogende zaken, want terwijl de genoemde viering plaatsvindt zonder Arubaanse inbreng, gaan aan de andere kant de onderhandelingen over de ontwerprijkswet wel gewoon door, met onze premier in de hoofdrol. En waarom is de minister van financiën niet hierbij betrokken? We hebben nooit te horen gekregen dat zij zich officieel heeft gedistantieerd van deze taak, terwijl zij even 'demissionair' is als haar collega. Of is het omdat zij tegen dit voorstel is en daarom de honneurs overlaat aan de premier? Of is het misschien zo dat de Nederlandse regering geen zin heeft om met haar aan tafel te gaan zitten, na alles wat er gezegd is, met een teveel aan emoties en een gebrek aan een koel hoofd? In ieder geval is vast te stellen dat zij de kwestie rijkswet niet meer behartigt terwijl het, bij afwezigheid van een nieuw kabinet binnen afzienbare tijd, juist van belang is dat zij direct betrokken is bij deze belangrijke aangelegenheid, als er inderdaad een goede samenwerking zou bestaan tussen de politieke partijen zodat wij als burgers ervan uit kunnen gaan dat wat er met Nederland onderhandeld wordt gunstig is voor ons. Dus ook dat de volgende regering akkoord zal zijn met hetgeen is afgesproken. Kennelijk is haar aanwezigheid niet nodig en zijzelf zal het daarmee ook eens zijn.

Bovendien kunnen we zien dat alle andere samenwerkingsvormen tussen Aruba en Nederland gewoon doorgaan, zonder dit soort conflicten. Als het echt waar zou zijn dat Nederland ons zou benadelen met hun – volgens onze minister – overdreven eisen voor de rente die gevraagd wordt voor hun leningen, waarom zien we dan geen andere bewindspersoon van hetzelfde kabinet die tekenen vertoont van ontevredenheid of verontwaardiging jegens Nederland en daarbij solidariteit betuigt met hun collega? Niets van dat alles, het hele gedoe lijkt op een Don Quichotte aanval op de Nederlandse molens, terwijl de samenwerking in bijvoorbeeld de Uitvoeringsagenda van de hervormingsvoorstellen gewoon doorgaat. Niet dat we echt blij kunnen zijn met de vorderingen van dat project, want na bijna 5 jaar na het begin van dat initiatief geeft de rapportage hierover meer inzicht in wat er nog steeds moet plaatsvinden dan melden wat al bereikt is. Intussen wordt van beide zijden geregeld uiting gegeven aan de immer aanwezige goede intenties en goede wil, maar we zijn er niet zeker van dat de daarbij geproduceerde glimlach echt is of geveinsd. Er zijn nog meer gebieden waarop de samenwerking gewoon doorgaat, zoals bijvoorbeeld in de gezondheidszorg, waar geen tekenen zijn waar te nemen van enige stopzetting. Ook op het gebied van de parlementaire samenwerking, los van wat wij mogen vinden van de zin hiervan, is niets te merken van enige actie van partijgenoten van de minister die enige steun zouden bieden door op dat platform stelling te nemen.

Maar de huidige situatie is nog iets gecompliceerder. De demissionaire minister is ook momenteel parlementslid voor haar partij en zal die positie ook behouden als de huidige formatiepoging slaagt, samen met sommige andere dan ex-ministers. Dat aspect, tezamen met de bepaald niet zo positieve sfeer in de recente informatieve Statenvergadering met de premier in haar rol van onderhandelaar namens Aruba voor de genoemde rijkswet, brengt ons bij een volgende vraag: staan we aan de vooravond van een voorstel tot rijkswet financieel toezicht, dat een roemloos einde gaat vinden in het Arubaanse parlement? Het lijkt ons dat de huidige minister, tevens parlementslid, tegen de wet is en zij is ook niet de enige van haar fractie. Als dit op waarheid berust dan is haar niet betrokkenheid bij de onderhandelingen te verklaren. Mocht de behandeling van het wetsvoorstel negatief uitpakken, dan wordt haar kritiek op de hoge rente een 'selffulfilling prophecy' want zonder wet ook geen lagere rente. Men zal wel denken dat het toch niet hun probleem is omdat het op het bordje belandt van de nieuwe regering?

Tenslotte, één punt waarbij enig begrip kan bestaan voor de positie van de minister. Dat is de manier waarop de Nederlandse regering op hun beurt ook twee zaken door elkaar haalt: de precaire financiële situatie van Aruba, die met of zonder coronacrisis noopt tot het financieel toezicht, wat ons vanzelf bij de rijkswet doet belanden. Maar de voorwaarden voor de Nederlandse leningen gebruiken om enige 'arm-twisting' te plegen getuigt niet echt van enige finesse en blijkt ook niet echt de beste methode om de zaak geregeld te krijgen. Dit brengt dus nu weer twijfel of er straks een door Aruba goedgekeurd wetsvoorstel zal liggen.

Unit Narcotica verricht drie arrestaties op verschillende locaties op het eiland

Autoriteiten ontdekken semi-laboratorium voor cocaïne aan Schotlandstraat

Deze week heeft het Korps Politie Aruba via een persbericht informatie verstrekt over arrestaties in verband met drugs, waarbij een inval werd gedaan in een semi-laboratorium voor cocaïne en een marihuanaplantage werd ontdekt.

Volgens het politiebericht heeft de Unit Narcotica op zondag een inval gedaan in een semi-laboratorium voor cocaïne, gevestigd in een appartementencomplex aan de Schotlandstraat.

Bij aankomst op de locatie heeft de Unit Narcotica twee toeristen uit Curaçao aangehouden.

Het gaat om de 35-jarige man met initialen Q.V.M., geboren in Curaçao, en de 31-jarige man A.A.A.R., eveneens afkomstig uit Curaçao.

De Unit Narcotica zette het onderzoek voort en ondernam maandagochtend vroeg opnieuw actie. Een team werd gemobiliseerd om een gerechtelijke huiszoeking uit te voeren aan de Aliviostraat, waar een derde verdachte werd gearresteerd: de 35-jarige man G.B.M., geboren op Aruba. Deze arrestatie houdt verband met de verkoop van drugs.

Bij de huiszoeking werd een marihuanaplantage ontdekt en in beslag genomen.

Verschillende afdelingen van het politiekorps waren betrokken bij deze operatie, waaronder het Arrestatieteam, de K-9 Unit, de geüniformeerde politie en het Openbaar Ministerie, aldus het persbericht.

Het Korps Politie Aruba doet een oproep aan iedereen die informatie heeft of iets verdachts heeft waargenomen om contact op te nemen met de anonieme tiplijn via 11141.

Haal de 'piratentaxi' uit negatief daglicht

We zijn zelden zo blij verrast geweest met de inhoud van een opinie op de daarvoor bestemde pagina in ons dagblad, als met de bijdrage die in twee delen, op 13 en 14 februari respectievelijk verscheen. Het thema betrof iets dat wijzelf met enige regelmaat hebben bekritiseerd en het betreft het gebrek aan bruikbaar openbaar vervoer voor degenen met de smalle beurs onder ons, hetgeen de aanleiding is geweest tot de opkomst van het verschijnsel 'taxi pirata', de illegale taxi- (en bus) diensten die vooral de laatste jaren flink zijn toegenomen.

En in plaats van dit verschijnsel te zien als iets negatiefs omdat het niet formeel geregeld is, hebben wij dit altijd beschouwd als iets dat opkomt wanneer de overheid geen oplossing kan, en ook niet lijkt te willen, bieden voor iets dat zo belangrijk is voor onze economie: hoe werknemers op hun werk komen en hoe ze daarna weer thuis geraken. In die situatie gaan mensen zelf op zoek naar oplossingen en het feit dat die oplossing niet wettelijk geregeld is blijkt dan voor hen van weinig relevantie.

Door de jaren heen hebben we vaak genoeg reportages gezien over dit verschijnsel, meestal als relaas over de zoveelste aanhouding van een 'taxi pirata' door de politie en die, volgens het verslag, zijn verdiende straf zou krijgen. Heft men daar iets mee bereikt? Is daarmee het bestaan van die situatie zelf aan de orde geweest en is de vraag gesteld wat eraan gedaan kan worden? Het betreft kennelijk datzelfde 'volk' dat in verkiezingstijd de voeten gekust krijgt door politici, maar daarna helaas niet meer in beeld komt, dat gebruik maakt van dit soort vervoer, niet omdat het zo leuk is maar omdat het pure noodzaak is.

Het moet worden gezegd dat, afgezien van een zekere tegenzin om iets te doen van welke regering ook, het hier gaat om een moeilijk op te lossen probleem. Zoals we al vaker naar voren hebben gebracht heeft de urbanisatie vanaf de jaren negentig van de vorige eeuw plaatsgevonden in de vorm van een ongeplande verspreiding van de bevolking van om en nabij de 100.000 over zowat 100 km2 , wat tot gevolg heeft gehad dat het organiseren van redelijk betaalbaar en rendabel openbaar vervoer vrijwel onmogelijk is. En dat zeker als men dit wil doen met grote bussen die maar af en toe rijden, vaak zonder een geregelde dienst. Er is inderdaad één minister geweest die dit heeft erkend en kleinere bussen heeft geïntroduceerd die meer frequent rijden, maar dat heeft het probleem nog niet verholpen omdat het netwerk niet fijnmazig genoeg bleek. Het heeft geen zin de hardnekkige aanwezigheid van de 'taxi pirata' uitsluitend te zien als een overtreding van de wet; er moet worden gezocht naar een oplossing van het fenomeen als vervoersprobleem.

Hoewel de naam 'taxi pirata' dit zou suggereren heeft het niets uit te staan met de officiële taxi, die geheel georiënteerd is op het vervoer van toeristen en voor een miniem deel ook lokale personen vervoert, die bovendien de aanzienlijke prijzen van dit vervoer moeten kunnen betalen. Dus wanneer dit thema wordt besproken hoeft men het niet eens over de gewone taxi te hebben. In tegenstelling tot de gewone taxi is de 'taxi pirata' bedoeld als een betaalbare busdienst voor het vervoer van personen die over minimale middelen beschikken. Een voorbeeld. We hebben duizenden buitenlandse vrouwen in ons land die de kost verdienen door het huishouden te doen bij velen van ons, terwijl wij elders ons dagelijks brood bij elkaar krijgen. Heeft men zich ooit afgevraagd hoe deze mensen, met een diverse klantenkring die ver uit elkaar woont, met het bijkomende probleem dat daartussen geen bruikbare openbare vervoersoplossingen zijn? Iemand begint de dag met thuis te vertrekken, gaat ergens een halve dag werken en gaat tussen de middag naar een andere 'job' die op een totaal onbereikbare plek met het openbaar vervoer kan zijn. De enige oplossing is het hebben van een afspraak met een 'taxi pirata' die jou op afgesproken tijdstippen komt ophalen en je naar het volgende adres brengt.

We kunnen dit nu wel een 'illegale' vorm van vervoer blijven noemen maar dit is naast het - beperkte – officiële busvervoer wat ervoor zorgt dat werknemers op hun werk kunnen verschijnen, waardoor de economie kan draaien, dus de olie is in die economische motor. Het wordt tijd dat onze verkeersexperts, als die er tenminste zijn, de zaak vanuit een andere hoek gaan bezien en ophouden met het domweg blijven promoten van het vervoer in grote bussen, die tijdens de spits vol zitten maar de rest van de tijd zodanig leeg blijven dat er eenvoudig geen rendement kan worden behaald. Om de zoveel tijd komt er weer een of ander schandaal vanwege de aankoop van grote bussen die allerlei gebreken vertonen, maar niemand stelt de vraag wanneer men nu eens ophoudt met de aankoop van die dingen...

Tenslotte, de mogelijke oplossingen. De persoon die de opinie bij ons heeft doen belanden heeft enige oplossingen naar voren gebracht, waarbij gebruik zou kunnen worden gemaakt van digitale communicatie waarmee publiek en vervoerders kunnen worden samengebracht. Dit in een systeem dat de mogelijkheid biedt om de transparantie en naleving van de wet te garanderen, want het kan niet zo zijn dat een systeem goedkoop is omdat de wetten, die voor anderen in de sector gelden, niet van toepassing zouden zijn op deze groep. Het belangrijkste op dit moment is dat erkend moet worden dat ons economisch succes van de laatste drie decennia sommige minder aangename gevolgen heeft gehad, met name voor de mensen met de kleinste inkomens, zowel voor de lokale burger als de migrant. Deze minder fraaie kant van Aruba, namelijk dat je alleen maar meetelt als je een eigen auto hebt, moet maar eens weg...

Minister van Financiën overlegt met kredietbeoordelaar Fitch Ratings

Deze week evalueerde Fitch de economie en financiën van Aruba

De financiële reputatie van Aruba is van groot belang, omdat dit een van de factoren is waar investeerders naar kijken bij het bepalen van hun vertrouwen in ons land. Om te beoordelen hoe Aruba er financieel voor staat, maakt het land jaarlijks gebruik van kredietbeoordelaars.

Deze week was de kredietbeoordelaar Fitch Ratings op Aruba om de economie en financiën van het land te evalueren en daarover een oordeel te vellen.

De vertegenwoordigers van Fitch Ratings hebben bijeenkomsten houden met verschillende personen en instanties om een goed onderbouwde mening te kunnen vormen. De eerste vergadering vond plaats met minister van Financiën Xiomara Maduro, samen met het team van het ministerie van Financiën. Tijdens deze bijeenkomst werd een uitgebreide presentatie gegeven over de economische prestaties van Aruba en werden de cijfers van de overheidsfinanciën gedeeld.

Minister Maduro benadrukte kort dat de economie van Aruba zich goed ontwikkelt en dat de overheidsfinanciën met grote stappen verbeteren.

Dit jaar markeert 25 jaar samenwerking tussen Aruba en Fitch Ratings, een feit waarvoor minister Maduro haar dank uitsprak aan alle vertegenwoordigers van Fitch Ratings voor hun inzet en toewijding aan het welzijn van Aruba.

Scubble Bubbles Foundation organiseert unieke workshop ter gelegenheid van Internationale Dag van Vrouwen en Meisjes in de wetenschap

Deze week werd de 10e verjaardag van de Internationale Dag van Vrouwen en Meisjes in de Wetenschap gevierd. Ter gelegenheid van deze speciale dag organiseerde Scrubble Bubbles Foundation Aruba een workshop waarin deelnemers meer leerden over koraalrestauratie en het belang hiervan.

Het jaar 2025 markeert het 10-jarig bestaan van de Internationale Dag van Vrouwen en Meisjes in de Wetenschap en het 30-jarig jubileum van de Verklaring van Beijing en het Actieplatform. Dit zijn twee belangrijke mijlpalen in de wereldwijde inspanningen om gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen te bevorderen.

Gendergelijkheid in de wetenschap is essentieel voor de opbouw van een betere toekomst voor iedereen. Toch ondervinden vrouwen en meisjes nog steeds structurele obstakels en vooroordelen bij de ontwikkeling van een carrière in de wetenschap.

Om de genderkloof in de wetenschap te dichten, moeten stereotypen doorbroken worden, rolmodellen gepromoot worden, specifieke programma's ter ondersteuning van vrouwen ontwikkeld worden en een inclusieve omgeving gecreëerd worden door middel van beleid en acties die diversiteit en gelijkheid bevorderen.

Een exclusieve workshop voor koraalrestauratie

In het kader van deze speciale viering organiseerde Scrubble Bubbles Foundation Aruba, samen met haar partners, een exclusieve workshop waarin deelnemers een praktische ervaring kregen met koraalrestauratie. Tijdens deze workshop leerden de deelnemers niet alleen over de wetenschap achter koraalherstel en het belang van koraalriffen, maar ook over toekomstige initiatieven die de stichting lanceert om het mariene ecosysteem van Aruba te beschermen.

Scrubble Bubbles Foundation ziet al jaren de dringende noodzaak om het mariene ecosysteem te beschermen, vooral de koraalriffen, die niet alleen cruciaal zijn voor het ecosysteem, maar ook voor de mens.

Met een aanzienlijk aantal koraalriffen die door verschillende oorzaken afsterven, is Scrubble Bubbles Foundation een van de organisaties die zich inzet voor koraalherstel en onderzoekt hoe koraal op de meest gezonde manier kan teruggroeien.

Door de verslechterde gezondheid van koraal in de oceaan is er wereldwijd een toenemende inspanning om koraalriffen te behouden en te herstellen. Scrubble Bubbles maakt gebruik van restauratietechnieken die worden toegepast op Bonaire, de Bahama's en andere plekken wereldwijd om de aseksuele voortplanting van koraal te stimuleren, waarbij koraal groeit in een vertakte vorm.

Praktische ervaring met koraalrestauratie

Tijdens de workshop kregen deelnemers de kans om met koraal te werken en een fragmentatieproces uit te voeren. Bij koraalfragmentatie wordt een gezond stuk koraal afgebroken en in kleinere stukjes gesneden, de zogenoemde fragmenten, die vervolgens uitgroeien tot onafhankelijke kolonies van gezonde koralen.

Het doel van deze workshop is om bewustwording en educatie te bevorderen over koraalrestauratie, koraalgezondheid en manieren om de achteruitgang van koraalriffen te voorkomen. Dankzij deze workshops biedt de stichting iedereen de kans om deel uit te maken van de koraalherstelinitiatieven, zonder daadwerkelijk de oceaan in te hoeven gaan.

Daarnaast werkt de stichting, samen met haar partners, aan de oprichting van het eerste koraallaboratorium op land, waar koraalrestauratie zal plaatsvinden. Dit biedt nog meer mensen de mogelijkheid om deel te nemen aan deze unieke ervaring.

ARUBAVANDAAG

Sint Maarten:

Premier wil land goed voorbereiden vóór legalisatie van marihuana

(TheDailyHerald) – Premier Dr. Luc Mercelina heeft woensdag opnieuw benadrukt dat zorgvuldige voorbereiding nodig is voordat Sint Maarten de legalisatie van marihuana overweegt.

Tijdens de wekelijkse persconferentie van de Raad van Ministers erkende de premier dat de legalisatie van marihuana niet alleen invloed heeft op verschillende ministeries, maar ook grote gevolgen kan hebben voor de jeugd van het land. Zijn huidige focus ligt daarom op het waarborgen van de sociale, economische en gezondheidsaspecten voordat een besluit over legalisatie wordt genomen.

"Het onderwerp marihuana heeft enorme gevolgen voor alle ministeries," zei de premier. "Maar ik ga verder dan dat, het heeft gevolgen voor uw kinderen. Mijn standpunt is dat het zoveel sociale en economische implicaties heeft dat ik er eerst voor moet zorgen dat ik goed voorbereid ben op alle effecten van de introductie, legalisatie en regulering van marihuana."

Hij gaf aan dat hij zich op dit moment niet richt op het opstellen van wetgeving, maar op het voorbereiden van het land op de uitdagingen die met een mogelijke legalisatie gepaard gaan.

"Ik ben nog niet zo ver dat ik mij bezighoud met de wetgeving; mijn grootste zorg is ervoor zorgen dat we een evenwichtige samenleving hebben, met een goed voorbereide geestelijke gezondheidszorg en een goed functionerende Turning Point-organisatie, evenals een degelijk onderwijssysteem voor onze kinderen, voordat ik over deze richting begin na te denken."

De premier onderstreepte dat hij zich niet bezighoudt met wetgeving op dit moment, maar ervoor wil zorgen dat Sint Maarten klaar is voor de mogelijke gevolgen op alle niveaus en dimensies van de samenleving.

Referentie naar Nederland

Hij verwees ook naar de aanpak van Nederland met betrekking tot marihuana en erkende hun inspanningen om de stof te reguleren, ondanks het feit dat deze niet volledig gelegaliseerd is.

"Ik kan het uitleggen: we hebben het in Nederland gedaan. Als er een land is dat legalisatie en regulering kan aanpakken, dan moet je de Nederlanders daar krediet voor geven. Ze hebben het niet gelegaliseerd, maar ze hebben geprobeerd het te reguleren en ze zijn goed in regelgeving. Je weet hoe die samenleving is georganiseerd. En tot op de dag van vandaag worden ze nog steeds geconfronteerd met grote uitdagingen, ook al zijn ze meesters in regulering, vanwege de implicaties en uitdagingen die marihuana met zich meebrengt voor het publiek."

Eerst andere uitdagingen aanpakken

De premier maakte duidelijk dat zijn prioriteit ligt bij de huidige uitdagingen van het land, met name op het gebied van gezondheidszorg en geestelijke gezondheidszorg, voordat er verdere discussies worden gevoerd over de legalisatie van marihuana.

"We hebben uitdagingen om een goed functionerend Turning Point voor dit land op te zetten. We kampen met grote problemen in onze gezondheidszorg en tegelijkertijd spreken we over wetgeving en de invoering van marihuana. Ik weet dat het op een dag zal moeten gebeuren, maar laten we alsjeblieft eerst de belangrijkste zaken voor dit land aanpakken," aldus premier Mercelina.

Nederland versterkt Caribische veiligheid via F-WHAC-samenwerking

(CuraçaoChronicle) – Nederland staat op het punt zijn samenwerking binnen het Framework for the Western Hemisphere Allied Collaboration (F-WHAC) te versterken, een samenwerkingsverband dat is opgezet om stabiliteit en veiligheid in Latijns-Amerika en het Caribisch gebied te bevorderen. Dit partnerschap omvat de Verenigde Staten, Canada en drie andere landen en richt zich op het aanpakken van veiligheidsdreigingen in de regio.

Recentelijk kwam het hoogste orgaan van F-WHAC bijeen op de marinebasis Parera op Curaçao om deze alliantie verder te versterken.

Het doel van F-WHAC is om veiligheidsdreigingen gezamenlijk aan te pakken en de regionale stabiliteit te bevorderen. Hoewel de samenwerking niet-bindend is, biedt deze een platform voor gecoördineerde acties en informatie-uitwisseling.

Een van de grootste zorgen binnen het samenwerkingsverband is de situatie in Venezuela, gezien de aanhoudende instabiliteit in het land en de daaruit voortvloeiende vluchtelingenstroom naar buurlanden. Daarnaast zetten de vijf deelnemende landen zich in voor het gezamenlijk bestrijden van dreigingen, zoals de toenemende invloed van landen als Iran, China en Rusland in de regio.

Het F-WHAC-kader biedt mogelijkheden voor samenwerking op diverse gebieden, waaronder humanitaire hulp, drugshandelbestrijding en grensoverschrijdende criminaliteit. Hoewel er geen bindende verplichtingen zijn, maakt het kader coördinatie en gezamenlijke actie mogelijk wanneer dat nodig is.

Naast de multilaterale samenwerking onderhouden de deelnemende landen ook bilaterale samenwerkingen, zoals een gezamenlijke anti-drugoefening met Colombia.

Nederland bereidt zich voor op geopolitieke verschuivingen

"De oprichting van F-WHAC komt op een moment waarop de wereldwijde machtsverhoudingen verschuiven, wat ook gevolgen heeft voor de Caribische regio," verklaarde commandant Walter Hansen.
Hij benadrukte dat Nederland voorbereid moet zijn op mogelijke escalaties en, indien nodig, zelfstandig moet kunnen handelen.

"De focus ligt daarom op het versterken van militaire capaciteiten en het vergroten van de paraatheid van de eenheden in het Caribisch gebied," voegde Hansen toe.

Curaçao loopt risico op financiële isolatie zonder regelgeving voor virtuele activa

(CuraçaoChronicle) – Curaçao loopt het risico om op de grijze of zelfs zwarte lijst van de Financial Action Task Force (FATF) geplaatst te worden als het niet snel de Landsverordening toezicht virtuele activa dienstverleners goedkeurt. Dit zou ernstige gevolgen kunnen hebben voor het eiland, waaronder beperkingen op internationale betalingen met creditcards.

De Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) heeft gewaarschuwd dat naleving van de FATF-aanbevelingen essentieel is om financiële isolatie te voorkomen.

De nieuwe wet is bedoeld om ervoor te zorgen dat virtuele activa, zoals cryptocurrency, op een veilige manier kunnen worden gebruikt. Dit omvat onder andere verplichte scheiding van betaalrekeningen, zodat consumenten beschermd blijven en transacties met digitale valuta betrouwbaar verlopen.

Juridisch expert René Mazel, die heeft bijgedragen aan de totstandkoming van de wetgeving, benadrukte het belang van regulering om misbruik te voorkomen en de stabiliteit van het financiële systeem te waarborgen.
De Curaçao Fintech Association (CFA) steunt de wet en ziet grote kansen in een digitale economie. CFA-voorzitter Geraume Bor wees erop dat een goed gereguleerd crypto-ecosysteem nieuwe bedrijven, toeristen en digitale nomaden zou kunnen aantrekken. Nu de wereldwijde acceptatie van cryptocurrency blijft groeien, moet Curaçao zich aanpassen om economisch relevant te blijven.

CFA-secretaris Efia Scuotto-Luis voegde toe dat regelgeving niet alleen zekerheid zou bieden voor bedrijven en burgers, maar ook nieuwe mogelijkheden zou creëren voor banken en verzekeraars. De wet zou Curaçao op hetzelfde niveau kunnen brengen als landen in de EU en de VS, waardoor het eiland zich kan positioneren als een koploper in digitale innovatie binnen het Caribisch gebied.